

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԳՈՒՐԳԵՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՐԱՆՈՍՅԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ-ԵՐԿՐԱԳՐԱԿԱՆ
ԵԶՐՈՒՅԹՆԵՐԻ ԵՎ
ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՀԱՅԵՐԵՆ-ԹՈՒՐՔԵՐԵՆ
ԹՈՒՐՔԵՐԵՆ-ՀԱՅԵՐԵՆ

Բ Ա Ռ Ա Ր Ա Ն

ԵՐԵՎԱՆ
ԵՊՀ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ
2021

ՀՏԴ 81'374=19=512.161:91
ԳՄԴ 81.51-4+81.631.2-4+26.8
Հ 854

Նվիրվում է ԵՊՀ հիմնադրման
100-ամյակին:

*Հրատարակության է երաշխավորել ԵՊՀ արևելագիտության
ֆակուլտետի գիտական խորհուրդը:*

Մասնագիտական խմբագիրներ՝

Բան. գիտ. թեկնածու, պրոֆեսոր՝ Ռ. Մելքոնյան
Աշխ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ՝ Ս. Սուվարյան

Գրախոսներ՝

Պատմ. գիտ. թեկնածու, պրոֆեսոր՝ Ա. Սաֆարյան
Աշխ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ՝ Գ. Ալեքսանյան
Աշխ. գիտ. թեկնածու, պրոֆեսոր՝ Յու. Մուրադյան

Հովհաննիսյան Գ., Երանոսյան Հ.

Հ 854 Աշխարհագրական-երկրագրական եզրույթների և
հասկացությունների հայերեն-թուրքերեն, թուրքերեն-
հայերեն բառարան/ Գ. Հովհաննիսյան, Հ. Երանոսյան: -
Եր., ԵՊՀ հրատ., 2021, 138 էջ:

Բառարանը օգտակար կարող է լինել արևելագետ- թուրքա-
գետների, միջազգայնագետների, զբոսաշրջության ոլորտի մաս-
նագետների համար:

ՀՏԴ 81'374=19=512.161:91
ԳՄԴ 81.51-4+81.631.2-4+26.8

ISBN978-5-8084-2481-4

© ԵՊՀ հրատ., 2021

©Հովհաննիսյան Գ., Երանոսյան Հ., 2021

Առաջաբան

Աշխարհագրական հանրագիտարանային բառարանում երկրագրությունը բնորոշվում է որպես *աշխարհագրական գիտություն, որը զբաղվում է երկրների համալիր ուսումնասիրությամբ, համակարգում և ընդհանրացնում է դրանց բնության, բնակչության, տնտեսության, մշակույթի և սոցիալական ու քաղաքական կազմակերպման մասին տարաբնույթ տվյալները:*

Այսպիսով, երկրագրությունն իր էությամբ սինթետիկ գիտություն է, որի նպատակն է՝ ձևավորել, կերտել առանձին երկրի, երկրների խմբերի կամ տարածաշրջանների աշխարհագրական կերպարը, իսկ ուսումնասիրվող օբյեկտի գիտական պատկերը կերտելու համար կատարում է մեծածավալ ու տարաբնույթ փաստական նյութի վերլուծություն:

Այս բառարանի ստեղծումը նպատակ ունի արևելագետ-թյուրքագետների, միջազգայնագետների ունեցած բառարանները համալրել նաև աշխարհագրական-երկրագրական հասկացությունների և եզրույթների մինչև օրս նմանը չունեցող բառարանով: Բառարանն ընդգրկում է ավելի քան 1500 եզրույթ և հասկացություն: Փորձել ենք բառարանում առավելագույնս ընդգրկել այն եզրույթներն ու հասկացությունները, որոնք ուղղակիորեն առնչվում են թյուրքալեզու երկրների բնությանը, բնակչությանը, տնտեսությանը և հասարակության այս կամ այն ոլորտին: Դրա համար բառարանի բառաշարքը կազմելիս հիմք ենք ընդունել թյուրքալեզու երկրներին վերաբերող աշխարհագրական-երկրագրական գրականությունը: Մասնագիտական գրականությունից բացի՝ բառարանը կազմելիս հիմք ենք ընդունել նաև մի շարք այլ բառարաններ:

Բառարանի վերջում, որպես փոքրիկ հավելում, ներկայացրել ենք միջազգային նշանավոր կազմակերպություններից մի քանիսը միայն, որոնց անդամակցում են թուրքալեզու երկրները:

Բառարանի առաջին մասում տրված են աշխարհագրական-երկրագրական եզրույթների և հասկացությունների հայերեն-թուրքերեն, երկրորդ մասում՝ թուրքերեն-հայերեն տարբերակները:

Հատուկ շնորհակալություն ենք հայտնում բառարանի մասնագիտական խմբագիրներ Ռ. Մելքոնյանին և Ս. Սուվարյանին, գրախոսներ Ս. Սաֆարյանին, Գ. Ալեքսանյանին և Յու. Մուրադյանին՝ արժեքավոր խորհուրդների և աշխատանքն արժևորելու համար:

Հեղինակները շնորհակալությամբ կընդունեն բառարանի բարելավման հետ կապված բոլոր դիտողություններն ու առաջարկությունները:

Ձեր նկատառումները կարող եք ուղարկել ghovhannisyan@ysu.am և eranosyanharutyun@rambler.ru էլեկտրոնային հասցեներով:

Հեղինակներ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ-ԵՐԿՐԱԳՐԱԿԱՆ
ԵԶՐՈՒՅԹՆԵՐԻ ԵՎ
ՀԱՍԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՀԱՅԵՐԵՆ-ԹՈՒՐԶԵՐԵՆ

Բ Ա Ռ Ա Ր Ա Ն

Աա

աբորիգեն (ադրենաձին)	yerli
ագավա	agave
ագատ	akik (ği)
ագարակ (ֆերմա)	çiftlik(ği)
ագարակատեր (ֆերմեր)	çiftlikçi
ագրարային	tarımsal
ագրարային հարաբերություններ	tarımsal ilişkiler
ագրարային քաղաքականություն	tarımsal politika
ագրեսիա	saldırı
ադամանդ	elmas
ադրբեջանցի	Azerbaycanlı
ագատ տնտեսական գոտի	serbest ekonomik bölge
ազգ	millet, ulus
ազգագրություն	etnografya
ազգային եկամուտ	ulusal kazanç(cı)
Ազգային ժողով	Millet Meclisi
ազգային կրոն	ulusal din, milli din
ազգային հարստություն	milli zenginlik(ği)
ազգային պալատ	milli saray
ազգային պարկ	milli park
ազգային տնտեսություն	milli ekonomi, ulusal ekonomi
ազգային փոքրամասնություն	ulusalazınlık(ği)
ազգայնականություն	milliyetçilik(ği)
ազգայնացում սոսալափրմա,	millileştirme
ազգերի ձուլում	asimilasyon
ազգություն	millet, milliyet
ազիմուտ	azimut(tu)
ազնիվ մետաղ	soy metal

ազնվացեղ եղջերու
 ալթայյան լեզվաընտանիք
 ալիք
 ալմաստ
 ալյումին
 ալոե
 ալպինիզմ
 ալպինիստ (լեռնագնաց)
 ալպյան
 ածուխ
 ակադեմիա
 ակացիա
 ակունք

ակցիա (բաժնետոմս), տե՛ս
 արժեթուղթ
 ակցիոներական ընկերություն
 ահաբեկչություն
 աղ
 աղանդ (մուսուլմանական)
 աղանդավորություն
 աղբյուր, տե՛ս ակունք
 աղյուս
 աղոթք
 աղուտ
 աղվես
 աղտոտում
 աճուրդ
 ամառ
 ամառանոց

cins/soy geyik(ği)
 Altay dil ailesi
 dalga
 almas
 alüminyum
 sarısabır
 dağcılık(ğı)
 dağcı
 yüksek dağlı
 kömür
 akademi
 akasya
 kaynak(ğı), memba,
 pınar

anonim şirket
 terör
 tuz
 tarikat
 tarikatçılık(ğı)

 tuğla
 dua
 tuzlak(ğı), çorakyer
 tilki
 kirletme, kirlenme
 eksiltme
 yaz
 sayfiye

ամբարտակ
 ամերիկացի
 ամիս
 ամուսնալուծություն
 ամուսնական տարիք
 ամուսնություն
 ամպ
 ամպամածություն
 ամպրոպ
 ամսագիր
 այգեգործություն
 այգի
 այծ
 արու այծ (նոխազ, քոշ)
 այծաբուծություն
 այծքաղ
 անակոնդա
 անանաս (արքայախնձոր)
 անապատ
 անապատացում
 անասնապահություն
 անասուն
 անգլիացի
 անգղ
 անեքսիա (բռնակցում)
 անկախություն
 անկլավ
 անձրև
 անձրևաջուր
 անտառ

baraj, bent(di)
 Amerikalı
 ay
 boşanma
 evlenme yaşı
 evlilik(ği)
 bulut
 bulutluluk(ğu)
 gök gürültüsü
 dergi, mecmua
 bahçıvanlık(ğı)
 bahçe
 keçi
 teke
 keçicilik(ği)
 antilop
 boa yılanı, piton
 ananas
 çöl
 çölleşme
 hayvancılık(ğı)
 hayvan
 İngiliz
 anka
 dahil etme, ilhak
 bağımsızlık(ğı)
 yerleşim bölgesi
 yağmur
 yağmur suyu
 orman

անտառ կուսական	balta görmedik orman
անտառապահ	orman kolcusu
անտառաբուծություն	ormancılık(ğı)
անտառապատ	ormanlık(ğı)
անտառային արդյունաբերություն	orman endüstrisi
անտառային ռեսուրս (պաշար)	ormankaynağı
անտառային տնտեսություն	orman ekonomisi
Անտարկտիկա	Antarktika
անտիցիկլոն	antisiklon
աշխատանք	çalışma, iş
աշխատանքային շուկա	çalışma piyasası
աշխատանքային ռեսուրսներ	çalışma kaynakları
աշխատանքի աշխարհագրական բաժանում	coğrafi iş bölümü
աշխատանքիբաժանում	işbölümü, iş bölümü
աշխատանքիգործիք(ներ)	iş takımı
աշխատանքի միջազգային բաժա- նում	uluslararası iş bölümü
աշխատավարձ	maaş, aylık(ğı)
աշխատատար արտադրություն	zahmetli üretim
աշխատուժ	iş gücü
աշխատունակ բնակչություն	çalışabilir nüfus
աշխատունակություն	çalışma kabiliyeti
աշխարհագրական	coğrafi
աշխարհագրական ատլաս	coğrafi atlas
աշխարհագրական դիրք	coğrafi konum
աշխարհագրական երկայնություն	coğrafi uzunluk(ğu)
աշխարհագրական թաղանթ	coğrafi zar
աշխարհագրական լայնություն	coğrafi genişlik(ği)
աշխարհագրական կոորդինատ- ներ	coğrafikoordinatlar, coğrafyakonsayıları

աշխարհագրական հայտնագործություններ	coğrafi keşifler
աշխարհագրական միջավայր	coğrafya ortamı
աշխարհագրական քարտեզ	coğrafi harita, coğrafya haritası
աշխարհագրություն	coğrafya
աշխարհամաս	kıta, kara
աշխարհաքաղաքականություն	jeopolitik
աշխարհի քարտեզ	dünya haritası
աշնանացան մշակաբույսեր	güzlük ekin(ler)
աշորա (տարեկան)	çavdar
աշուն	güz, sonbahar
առվ	aul
ապար	cevher, filiz, maden
ապրանք	mal
ապրանքային տնտեսություն	mal ekonomisi
ապրանքափոխանակություն	ticari mübadeleler, emtia mübadelesi
առաջնորդ	önder
առավոտ	sabah
առևտուր	ticaret
առևտրական հաշվեկշիռ	ticaret dengesi
առևտրական նավատորմ	ticaret filosu
առյուծ	aslan
առողջապահություն	sağlık(ğı).
(առողջություն)	
առողջապահության նախարարություն	sağlık bakanlığı
առողջարան	sağlık ocağı, sağlık evi
առու	dere

առվակ	derecik(ği)
առվույտ	kaba yonca
ասբեստ	asbest
ասորի	Asuri, Asurlu, Sürani
ասոցիացիա	birlik(ği), dernek(ği)
ասուպ	meteor, akanyıldız
աստղ	yıldız
աստղադիտակ	teleskop, ırakgörür
Աստվածաշունչ	Kutsalkitap(bı), Kitabı mukaddes
աստվածապետություն (թեոկրատիա)	tanrı devleti
ավազ	kum
ավազաբլուր	kumul
ավազահող	kum toprağı
ավազամուկ	kum faresi
ավազային անապատ	kum çölü
ավազան	havuz, havza
ավազաքար	kumtaşı
ավազուտային ակացիա	kumsal akasya
ավան (գյուղաքաղաք)	kasaba
ավանակ (էշ)	eşek(ği)
ավանդույթ	gelenek(ği)
ավիաընկերություն	havayolu şirketi
ավստրալացի	Avustralyalı
ավտոբուս	otobüs
ավտոմայրուղի	anayol
ավտոմեքենա	oto, araba
ավտոմոբիլաշինություն	otomobil yapımı
ատոմային էլեկտրակայան	nükleer santral, atomal elektrik santralı

ատոմակայան
արաբ
արագընթաց ավտոճանապարհ
արագիլ
արահետ (կաճան, շավիղ)

արամեերեն
արգելոց (արգելանոց)

արդյունաբերական ապրանքներ

արդյունաբերական կենտրոն
արդյունաբերական կետ
արդյունաբերական համալիր
արդյունաբերական հանգույց
արդյունաբերական

ձեռնարկություն
արդյունաբերական շրջան
արդյունաբերության ճյուղ

արդյունաբերություն

atom santralı

Arap(bı)

hızlı oto yolu

leylek(ği)

patika(ıuslu` patika
yolu), ıgır

Arame dili

1)tüm bitki örtüsünün,
faunanın, toprağın ve
toprakaltının her
zaman devlet
koruması altında
olduğu ve herhangi
bir faaliyete girmenin
yasak olduğu bir yer
2)kesilmesi yasak
edilen orman, milli
orman

sanayi malları, sanayi
maddeleri

sanayi merkezi

sanayi noktası

sanayi kompleksi

sanayi düğümü

sanayi işletmesi

sanayi bölgesi

sanayi dalları, sanayi
kolları

sanayi(i), endüstri

արդյունահանող արդյունա-
բերություն

արդյունահանում

արեգակնային համակարգ

արև

արևի խավարում

արևադարձ

արևադարձային գոտի

արևածագ

արևակայություն

արևածաղիկ

արևելք

արևմուտք

արևմտյան քամի

արժեզրկում (ինֆլյացիա)

արժեթուղթ

արժեք

արժույթ

արծաթ

արծիվ

Արկտիկա

արկտիկական անապատ

արհեստ

արհեստագործություն, տե՛ս
արհեստ

արհեստական մանրաթել

արհեստավոր

üreten sanayi

istihraç

güneş sistemi, güneş
dizgesi

güneş.

güneş tutulması

medar

tropikal kuşak

güneşin doğması,
güneşin doğuşu

güneş durumu

ayçiçeği(ni)

doğu

batı

batı yel

inflasyon

hisse senedi, pay senedi,
aksiyon

kıymet, değer, bedel

döviz

gümüş

kartal

Arktik(a)

Arktik(a) çölü

zanaat

zanaat teli

zanaatçı, sanatçı,
sanatkar

արհմիություն
 արմավ
 արմավենի
 արմենոիդ
 արշավախումբ
 արշիպելագ
 արոտավայր
 արջ
 արջամուկ
 արվարձան
 արվեստ
 արտագաղթ
 արտադրական միավորում
 արտադրամաս (արհեստանոց,
 արվեստանոց)
 արտադրանքի ինքնարժեք
 արտադրողական ուժեր
 արտադրության եղանակ
 արտադրության միջոց
 արտադրություն
 արտահանում

 արտասահման
 արտաթույլ, տե՛ս արժույթ
 արտաքին առևտուր
 արտաքին շուկա
 արտաքին պարտք
 արտաքին տնտեսական կապեր
 արտաքին քաղաքականություն
 արտեզյան ջրեր

sendika, meslek birliği
 hurma
 palmiye
 ırkî ahmer
 sefer grubu
 arşipel, adalar grubu
 otlak(ğı), mera
 ayı
 köstebek(ği)
 banliyö, şehir civarı
 sanat
 göç, göçme, muhaceret
 üretim birleştirmesi
 atelye

 üretim maliyeti
 üretim güçleri
 üretim yöntemi
 üretim araçları
 üretim
 ihraç(cı), ihracat,
 dışsatım
 yurt dışı

 dış ticaret
 dış piyasa
 dış borç
 dış ekonomikbağlar
 dış politika, dış siyaset
 artezyen suları

արտեզյան ջրհոր
արտերկիր, տե՛ս արտասահման
արտոնագիր
ափ
աֆղան

artezyen kuyusu
palent, ihtira beratı
kıyı, sahil
Afganlı

ԲԲ

բաղ
բազալտ
բազե
բազմակնություն
բաժնետոմս (ակցիա)
բալ
բալանս (հաշվեկշիռ)
բալենի
բալլ (Երկրաշարժը 7 բալլ է Ռիխ-
տերի սանդղակով:)

բակլա
բամբակ
բամբակենի

բամբուկ (հնդկեղեգ)
բանակ
բանան (ադամաթուզ) ադամա-
թզենի
բանկ
բանջարանոց
բանջարեղեն
բանվոր

ördek(ği)
bazalt
şahin, doğan
çok karıllık(ğı)
hisse senedi
vişne
denge, bilanço
vişne ağacı
Richter ölçeğiyle 7
kuvvet'indeki
deprem
bakla
pamuk(ğu)
pamuk ağacı, pamuk
fidanı
hint kamışı
ordu
muz. muz ağacı
banka
bostan
sebze
işçi, amele

բաոբաբ
բատատ (քաղցրկարտոֆիլ)
բարբառ
բարել
բարեխառն
բարեխառն կլիմա
բարձրավանդակ
բարձրություն
բաց տնտեսություն
բացարձակ բարձրություն

բացարձակ խոնավություն

բացարձակ միապետություն

բեզոարյան այծ
բենզին
բեռ
բեռնաշրջանառություն
բեռնատար մեքենա
բեռնարգելք (էմբարգո)
բերք
բերքատվություն
բևեռ
բևեռախույզ

baobap(bı)
tatlı patates
lehçe
varıl
ılıman.
ılıman iklim
yaylalık(ğı)
yükseklik(ği)
açık ekonomi
mutlak yükseklik(ği),
salt yükseklik(ği),
tam rutubet, tamamen
yaş
mutlak monarşi, mutlak
kırallık
yaban keçisi
benzin
yük
yük(eşya)taşımahacmi
kamyon
ambargo
ürün, mahsul
verim
kutup(tpu)
Kutup(Arktika)
açımsama gezisine
katılan,
Kutup(Arktika)
açımsama istasyonu
personelinden olan

բնեռային աղվես
 բնեռային աստղ
 բնեռային գայլ
 բնեռային գիշեր
 բնեռային ցերեկ
 բնեռափայլ
 բնեռային արջ
 բիզոն
 բլուր
 բյուջե
 բյուրեղ
 բյուրեղապակի, տե՛ս բյուրեղ
 բնական արբանյակ
 բնական զոնա

 բնական կաուչուկ
 բնական համալիր
 բնական միջավայր

 բնական պայման
 բնական ռեսուրս
 բնակավայր
 բնակչության աճ
 բնակչության բնական աճ
 բնակչության թիվ
 բնակչության խտություն
 բնակչության կազմ
 բնակչության միջին տարիք
 բնակչության վերարտադրություն
 բնակչություն

kutup tilkisi
 kutupsal yıldız
 kutup kurdu
 kutupsal gece
 kutupsal gündüz
 kutup pırıltısı
 kutup ayısı
 bizon
 tepe
 bütçe
 bilur, kristal(lı)

 doğal uydu
 doğal alan, doğal bölge,
 doğal saha
 doğal kauçuk
 doğal kompleks
 doğal çevre, doğal
 ortam, doğal muhit
 doğal durum
 doğal kaynak(ğı)
 yerleşim merkezi
 nüfusun artması
 nüfusun doğal artması
 nüfus sayısı
 nüfus yoğunluğu
 nüfus kadrosu
 nüfusun orta yaşı
 nüfusun yeniden üretim
 nüfus

բնապահպանություն	çevre, çevre koruması
բնատեսք (լանդշաֆտ)	manzara, peyzaj
բնության պահպանություն, տե՛ս բնապահպանություն	
բնություն	tabiat(tı), doğa
բնօգտագործում	doğa yönetimi
բոխի	gürgen
բողկ	turp(pu)
բորենի	sırtlan, yeleli kurt
բորսա (սակարան)	borsa
բու	baykuş
բույս	bitki
բուսաբանություն	botanik(ği)
բուսաբանական այգի	botanik bahçesi
բուսաբուծություն	botanikçilik(ği)
բուսախեժ	bitki katranı
բուսական աշխարհ	bitkisel dünya, nebati dünya
բուսական յուղ	bitki yağı
բուսականություն	bitkiler
բուսահող (հումուս)	hümüs, bitki çürüğü
բուստ (կորալ)	mercan
բուրդ	yün
բուք	tipi
բոքսիտ	boksit
բրազիլացի	Brazilyalı
բրածո	fosil, taşıl
բրածո բույսեր	fosil biykiler
բրածո օրգանիզմներ	fosil organizmalar
բրիզ	deniz rüzgarı, deniz esintisi

բրինձ
բրինձ պատիճավոր
բրուտագործ
բրուտագործություն

pirinç
pirinç çeltik(ği)
çömlekçi
çömlekçilik(ği)

Գգ

գագաթ
գագ
գագամուղ
գագան
գագանաբուծություն
գագար
գագօջախ
գալակտիկա
գաղթական
գաղութ (գաղթօջախ, գաղթավայր,
համայնք)
գայլ
գայլաձուկ
գաջ
գարեջուր
գարի
գարուն
գեյզեր
գետ
գետաբերան
գետաբերուկ
գետագալար

գետահովիտ

zirve, doruk(ğu), tepe
gaz
doğal gaz boru hattı
canavar
canavarcılık(ğı)
havuç(cu)
gazojağı
gökada
göçmen
cemaat, cemiyet, koloni,
toplum
kurt(du)
turnabalığı(nı)
kaymaktaşı(nı)
bira
arpa
bahar, ilkbahar
gayzer
nehir(hri)
haliç(ci)
lığ, aluvyon
nehir dönemesi, nehir
kırıntısı
nehir ovası

գետահուն
գետաձի
գետային համակարգ
գետային տրանսպորտ
գետային ցանց
գետի ավազան
գետնախնձոր
գետնամորի
գետնանուշ
գետնասկյուռ

գերմանացի
գիհի
գին
գինեգործություն
գինի
գիշեր
գիշերահավասար
գիպս
գիտություն
գլոբուս
գյուղ
գյուղական բնակչություն
գյուղատնտեսություն
գյուրգա
գնչու
գոգավորություն
գոլորշացում
գոլորշի

nehir yatağı
suaygırı(nı)
nehir sistemi
nehir gemiciliği
nehir ağı
nehir havzası
yerelması(nı)
çilek(ği)
abdülleziz
zemin sincabı, toprak
sincabı
Alman
ardıç(cı)
fiyat(tı)
şarapçılık(ği)
şarap(bı)
gece
ekinoks
alçı
bilim
küreli mücesseme
köy
köy nüfusu
ziraat
doğulu engerek
çingene
çukur, girinti
buharlaştırma,
buharlaşma
buhar, buğu

գումեշ	manda, camus
գոտիական ժամանակ	dilim saati
գորգ	halı
գորգագործություն	halıcılık(ğı)
գորիլա	goril
գործագուրկ	işsiz
գործազրկություն	işsizlik(ğı)
գործակալություն	acenta
գործարան	fabrika
գործող հրաբուխ	faal yanardağ
գորշ արջ	gri ayı
գորշ հող	boz toprak(ğı)
գույք	mülk
գունավոր մետաղ	renkli metal
գունավոր մետաղաձուլություն	renkli metal dökümü
գունդ	küre
գրանիտ	granit
գրաստ	yük hayvanı
գրաստային տրանսպորտ	yük hayvanı ulaşımı
գրաֆիտ	grafit
գրունտային ջուր (գետնաջուր)	zemin suyu, toprak suyu

Դդ

դամբարան	mozole
դաշնություն (ֆեդերացիա)	Federasyon
դաշտ	tarla
դաշտավայր	ova
դաշտավարություն	tarla tarımı
դատավոր	yargıç(cı), hakim
դատարան	mahkeme

դար	yüzyıl, asır
դարաշրջան	çağ, devir(vri)
դարբին	demirci
դարբնություն	demircilik(ği)
դարչնագույն հող	kahverengi toprak(ğı)
դափնի	defne
դդմիկ	sakız kabağı
դդում	kabak(ğı)
դելտա, տե՛ս գետաբերան	
դելֆին	yunusbalığı(nı)
դեղաբույս	tıbbi nebatlar, tıbbi bitkiler
դեղձ	şeftali
դեղձենի	şeftali ağacı
դեղորայք	ilaç(cı), deva
դեսպան	elçi
դեսպանատուն	büyükelçilik(ği), elçilik(ği)
դեսպանություն, տե՛ս դեսպա- նատուն	
դինոզավր	dinozor
դիվանագետ	diplomat
դիվանագիտական հարա- բերություններ	diplomatik ilişkiler
դիվանագիտություն	diplomasi
դյուն	kumul
դպրոց	okul
դրամ	para, dram(<i>Ermenistan</i> <i>para birimi</i>)
դրամագլուխ	sermaye, anapara, anamal

դրամատուն, տե՛ս բանկ
դիվանագիտական անձեռնմխե-
լիություն

dıplomatik
dokunulmazlık(ğı)

Եե

եգիպտացորեն
Եգիպտոս
ելակ
էկէղեցի
էղանակ
էղեգ
էղեգնաշաքար
էղննի
էղյամ
էղնիկ
էղջերու
էղջերվաբուծություն
էնթակառուցվածք
էնթանտառ

mısır
Mısır
çilek(ği)
kilise
hava
saz, kamış
kamış şekeri
köknar
kırağı
alageyik(ği)
geyik(ği)
geyikçilik(ği)
altyapı
altorman(*bir ormanın
altında bulunan
başka bir orman*)

էվրոպեոիդ
երաշտ
երեկո
երեքնուկ
երկաթ
երկաթի ջարդոն
երկաթածառ
երկաթաքար
երկաթուղային կայարան

ırkı beyaz
kuraklık(ğı), kurak(ğı)
akşam
yonca, tırfil
demir.
demir hurdası
demir ağacı
demir filizi
demiryolu istasyonu

երկաթուղային տրանսպորտ	demiryolu ulaşımı, raylı ulaşım
երկաթուղի	demiryolu
երկարաթել բամբակ	uzun iplikli pamuk
երկարակեցություն	çok yaşama, uzun ömürlülük(ğü)
երկինք	gök(kü,ğü)
Երկիր մոլորակ	Ülke gezegeni
երկիր (պետություն)	ülke, memleket,
երկնակամար	gökyüzü
երկնաքար	meteortaşı, göktaşı
երկրաբան	jeolog, yerbilimci
երկրաբանական դարաշրջան (երա)	jeolojik devri
երկրաբանություն	jeoloji, yerbilim
երկրաբանական հետախուզում- ներ	jeolojik etüdler
երկրագործություն	çiftçilik(ği), tarım
երկրագունդ	yerküre, yeryuvarlağı, kürei arz
երկրակեղև	yerkabuğu
երկրամաս	kray, eyalet
երկրաշարժ	deprem, zelzele, yer sarsıntısı.
երկրաշարժի գոտի	deprem kuşağı
երկրաշարժագիր (սեյսմոգրաֆ)	depremyazar, sismograf
երկրաջերմային էլեկտրակայան	jeotermal elektrik santrali
Երկրի առանցք	arz mihveri
Երկրի միջուկ	ülke çekirdeği

Երկրի տարեկան պտույտ
Երկրի օրական պտույտ

dünyanın yıllık dönmesi
dünyanın
günlükdönmesi

Զգ

զարգացած երկիր
զարգացող երկիր
զրադաշտական
զրադաշտականություն
զբաղվածություն
զբոսաշրջիկ (տուրիստ)
զբոսաշրջություն (տուրիզմ)
զեբր
զեյթուն (ձիթապտուղ)
զենիթ
զինանշան
զինված ուժեր
զմրուխտ
զոնա
զոնայականություն
զոնդ
զուբր
զուգահեռական

gelişmiş ülke
gelişen ülke
zerdüşt
zerdüştlük(ğü)
meşguliyet
turist
turizm
zebra
zeytin
başucu
arma
silalı kuvvetler
zümrüt(dü)
bölge, alan, saha
alanlık(ğı)
sonda
Avrupa bizonu
paralel, koşt

Էէ

էլեկտրալամպ
էլեկտրակայան
էլեկտրաշարժիչ
էլեկտրաքարշ

elektrik lambası
elektrik santrali
elektronik motor
elektrikli lokomotif

էկոլոգիա
էկոնոմիկա
էմիգրացիա

էմիր
էմիրություն
էներգետիկա
էներգետիկական հաշվեկշիռ
էներգիա
էպիկենտրոն

էվկալիպտ
էրգ
էրոգիա (ոդոդամաշում)
էքսկավատոր
էքսկլավ
էքսկուրսիա
էքստենսիվ տնտեսություն

էֆեմեր (կարճակյաց)

ekoloji, çevre bilimi
ekonomi, iktisat(dı)
ülke dışına sığınma,
 ülke dışına göçetme
emir
emirlik(ği)
enerji endüstrisi
enerji dengesi
enerji
depremin merkezi,
 deprem odağı
okaliptüs
erg
yıpranma
ekskavatör
eksklav
gezi, seyahat
ekstansif ekonomi,
 ekstansif tarım
kısa ömürlü, ölümlü

Ը

ընդերք
ընկերություն
ընկուզենի
ընկույզ
ընձառյուծ
ընձուղտ
ընտանեկան կազմ

toprakaltı
şirket
ceviz ağacı
ceviz
pars
zürafa
aile yapısı

ընտանի կենդանի
ընտանիք
ընտրություն

evcil, ev hayvanı
aile
seçim

ԹԹ

թագավոր
թագուհի
թագավորություն
թաղամաս
թայֆուն
թանգարան
թանկարժեք քար
թառափ
թատրոն
թափոն
թեթև արդյունաբերություն

kıral, kral
kraliçe
krallık(ğı)
mahalle
tayfun
müze
mücevherat
mersibalı(ğı)(nı)
tiyatro
artık(ğı), artıklar
hafif sanayi, hafif
endüstri

թել
թերակղզի
թերթ
թերթաքար
թզենի
թթենի
թխկի
թուզ
թուր
թուրակ
թուղթ
թունավոր
թունել

çay
yarımada
gazete
şist
incir ağacı
dut ağacı
akçaağaç(cı)
incir
dut
papağan
kağıt(dı)
zehirli
tünel

թուջ
թուրինջ

թուրք
թուրքմեն
թուփ
թոչնաբուծություն
թոչնաշուկա
թոչուն
թփուտ

dökme demir
turunç(cu), altıntop(pu),
greypfrut
Türk
Türkmen
çalı
kuşçuluk(ğu)
kuş pazarı
kuş
çalılık(ğı)

ԺԺ

ժամ
ժամային գոտի
ժամանակագրություն
ժայթքում
ժայռ
ժենշեն
ժողովուրդ
ժողովրդագրություն
ժողովրդավարություն

saat
saat dilimi
kronoloji
püskürtü
kaya
jinseng(*çin şifalı bitkisi*)
halk
demografi
demokrasi

Իի

իզոբար
իզոթերմ
իծ
ինստիտուտ
ինտենսիվ տնտեսություն
ինքնաթիռ

izobar
izoterm
engerek(ği)
enstitü
şiddetli ekonomi
uçak(ğı)

ինքնաթիռաշինություն
ինքնավար
ինքնավարություն

ինքնաթիռ
իշխանություն
իջվածք
իսլամ
իսպանացի
իտալացի

uçak yapımı
özerk(ği)
özerklik(ği),
otonomilik(ği),
muhtariyet
maliyet
hüküm(kmü)
çöküntü, girinti
islam
İspanyol
İtalyan

ԼԼ

լայնատերև անտառ
լանդշաֆտ (բնատեսք)
լանջ
լաստ
լաստանավ
լավա
լեզվաբնականիք
լեզվախումբ
լեռ
լեռնագագաթ
լեռնագոյացում
լեռնազանգված
լեռնային կլիմա
լեռնալանջ
լեռնանցք
լեռնաշխարհ
լեռնաշղթա

geniş yapraklı orman
manzara, peyzaj
yamaç(cı)
sal
feribot
lav
dil aielesi
dil grubu
dağ
dağ başı
dağ oluşumu
dağ kitlesi
dağ iklimi
dağ yamacı
derbent(di), dağ geçidi
dağ dünyası
dağ sıraları, dağ sıtı

լիալուսին
լիբանանյան մայրի
լիճ
լճակ
լոբի
լոլիկ
լողափ
լոռ
լորենի
լուսան
լուսին
լոբո
լվացքի մեքենա
լցանավ

dolunay, bedir
sedir
göl
gölcük(ğü), gölek(ği)
fasulye
domates
plaj
bıldırcın
ıhlamur
vaşak(ği)
ay
yayınbalığı(nı)
çamaşır makinası
tanker

Խի

խալիֆայություն
խաղող
խաղողի որթ
խաղողագործություն
խանութ
խառն անտառ
խառնածին
խառնարան
խեժ
խեժափիճի
խեցգետին
Խեցգետնի արևադարձ
խիճ
խլուրդ

halifelik(ği)
üzüm.
üzüm çabuğu
üzümcülük(ğü)
mağaza, dükkân
karışık orman
metis, melez
krater, yanardağ ağzı
zift, katran
karaçam
yengeç(ci)
Yengeç dönencesi
moloz
kösebek(ği)

խնձոր
խնձորենի
խոզ
խոզաբուծություն
խողովակ
խողովակաշար
խոնավաչափ

խոնավություն
խոտ
խորհրդարան
խորշակ

խուտոր (ռուս.)

խտանյութ

elma
elma ağacı
domuz
domuzculuk(ğu)
boru
boru hattı
rutubetölçer,
hidrometre
nem, rutubet
ot
mejlis
1)sam(mmi) 2)sıcak
kuru rüzgar
küçük çiftlik, küçük
kasaba
konsantre

ԾԾ

ծաղիկ
ծաղկաբուծություն
ծանծաղուտ
ծանր արդյունաբերություն
ծառ
ծառայող
ծիածան

ծիրան
ծիրանենի
ծխախոտաբույս
ծխամշուշ

çiçek(ği)
çiçekçilik(ği)
sığlık(ğı)
ağır sanayi
ağaç(cı)
memur
gökkuşağı(nı),
ebekuşağı(nı)
kayısı
kayısı ağacı
tütün
duman sisi

ծծումք
 ծնելիություն
 ծնելիության աճ
 ծնող
 ծով
 ծովագնաց
 ծովագնացություն
 ծովագեփյուռ, տե՛ս բրիզ
 ծովածոց
 ծովային կլիմա
 ծովային հոսանք
 ծովային տրանսպորտ
 ծովացուլ
 ծովափ

 ծովի մակարդակ
 ծովի մակերևույթ
 ծոց, տե՛ս ծովածոց

kükürt(dü)
 doğum oranı
 doğumların artması
 anababa
 deniz
 denizci
 denizcilik(ği)

 körfez
 deniz iklimi
 deniz akıntısı
 deniz ulaştırması
 mors
 deniz kıyıları, deniz
 kıyısı
 deniz düzeyi
 deniz yüzeyi

ԿԿ

կադաստր
 կաթ
 կաթնասուն
 կալիումական աղ
 կակաո
 կակաչ
 կակտուս
 կահույք
 կահույքի արդյունաբերություն

kadastro
 süt
 memeliler
 potasyum tuzu
 1)kakao 2)kakao ağacı
 haşhaş
 kaktüs
 mobilya
 mobilya endüstrisi

կաղին	palamut
կաղնի	meşe
կամուրջ	köprü
կայարան	istasyon
կայծակ	yıldırım, şişmek(ği)
կայսր	imparator
կայսրություն	imparatorluk(ğu)
կանադացի	Kanadalı
կանեփ	kenevir
կանցլեր	şansölye
կաշեգործություն	dericilik(ği)
կաշի	deri, kösele, meşin
կաշվեղեն	deriler
կապ	bağlantı
կապար	kurşun
կապիկ	maymun
կապիտալ	anamal, sermaye
կապիտալի արտահանում	anamal ihracı
կառավարություն	hükümet
կաստա	kast
կավ	balçık(ğı)
կավահող	balçık toprağı
կավային անապատ	balçık çölü
կավիճ	tebeşir
կատու	kedi
կարագ	tereyağ, tereyağı
կարապ	kuğu
կարատ	kırat
կարիճ	akrep(bi)
կարկուտ	dolu

Կարմիր գիրք
 կարտոֆիլ
 կացարան
 կաուչուկ
 կաքավ
 կենգուրու
 կենդանական աշխարհ
 կենդանի
 կենսածին
 կենսոլորտ
 կեչի
 կեռաս
 կեռասենի
 կեսգիշեր
 կեսօր
 կետ (կենդանի)
 կիլովատ
 կիլովատ ժամ
 կինոթատրոն
 կիսաանապատ
 կիսագունդ
 կիվի
 կիտրոն
 կիտրոնենի
 կիրճ
 կլիմա
 կլիմայական գոտի
 կկու
 կղզի
 կյանքի միջին տևողություն

Kırmızı kitap(bı)
 patates
 mesken
 kauçuk(ğü)
 keklik(ği)
 kanguru
 hayvan evreni
 hayvan
 biyojenik(ği)
 biyosfer
 huş ağacı
 kiraz
 kiraz ağacı
 geceyarısı, yarıgece
 gündüz
 balina
 kilovat
 kilovat saat
 sinema
 yarı çöl
 yarım küre
 kivi
 limon
 limon ağacı
 geçit(di)
 iklim
 iklim kuşakları
 guguk(ğü)
 ada
 ömürün orta süresi

կոբալտ	kobalt
կոբրա	kobra
կոլիբրի	kolibri
կոկորդիլոս	timsa
կողմնացույց	pusula
կողմնորոշում	yönlendirme
կոմբայն	kombayn
կոմբինատ	kombina
կոնգրես	1) (համագումար, վեհաժողով) kongre 2) Kongre
կոնյակ	konyak(ğı)
կոնյակագործություն	konyakçılık(ğı)
կոնսոլիդացիա (ազգային համա- խմբում)	milli konsolidasyon, birleştirip sağlamlaştırma, birleştirip pekiştirme
կոնցեռն	konzern
կոնֆեդերացիա (համադաշնու- թյուն)	konfederasyon
կոշիկ	ayakkabı, kundura
կոշկագործություն	kunduracılık(ğı)
կոոպերացիա	kooperasyon
կորեացի	Koreli
կորեկ	darı, akdarı
կորպորացիա	1) birlik(ğı) 2) şirket 3) korporasyon
կոքս	kok kömürü, kaliteli kömür
կռունկ	turna

կրաքար
կրթություն
կրիա
կրծող
կրոն
կրոնական
փոքրամասնություն
կուղբ
կուսակցություն

kalker
tahsil
kaplumbağa
kemirgen
din, mezhep(bi)
dini azınlık(ğı)
kunduz
parti

ՀԻ

հագուստ
հագուստեղեն
հալվե, տե՛ս ալոե
հալֆա (արաբ.)
հախճապակի
հախճասալիկ, տե՛ս հախճապակի
հակամարտություն (լարվածու-
թյուն)
հակինթ
հաղարջ
հաղարջենի
հաղորդակցության ուղիներ
հաճաբենի
համագործակցություն
համադա
համալսարան
համախառն ազգային արդյունք
համախառն արտադրանք
համախառն ներքին արդյունք
(ՀՆԱ)

giyim, giysi, elbise
giyimler, giysiler
halfa
çini
gerginlik(ği), zıddiyet
mücevher
frenküzümü(nü)
frenküzümü ağacı
iletişim yolları
akgürgen, kayın
işbirliği
taşlı çöl
üniversite
gayrisafi ulusal ürün
gayrisafi üretim
gayrisafi iç ürün

համակարգիչ	bilgisayar, kompüter
համաձայնագիր	antlaşma
համամոլորակային հիմնախնդիրներ	gezegenler problemleri
համայնք	1) topluluk(ğu) 2) cemaat, ümmet
համաշխարհային շուկա	dünya çarşısı
համաշխարհային տնտեսություն	dünya ekonomisi
համաշխարհային օվկիանոս	dünya okyanusu
համաստեղություն	takımyıldız
համատիրություն	kat mülkiyeti
համեմ (զինձ)	kışnış
համեմունքային բույսեր	baharat bitkiler
համեմունքներ	baharat
հայ	Ermeni
հայտնագործություն	bulgu, buluş, icat(dı)
հայրենագիտություն	vatan bilimi
հայրենադարձություն	avdetçilik(ği)
հանգած հրաբուխ	sönmüş yanardağ
հանրապետություն	cumhuriyet
հանրավճիռ (ռեֆերենդում)	referendum
հանրաքվե	halkoyu(nu)
հանքահոր	maden ocağı
հանքային պարարտանյութ	maden gübresi
հանքային ջուր	maden suyu
հանքանյութ	maden
հանքավայր	maden yatağı
հաշվեկշիռ	balans, bilanço
հասարակած	ekvator
հասարակարգ	toplumsal düzen

հաստոց	tezgah
հաստոցաշինություն	tezgah sanayii
հավերժական ձյուն	sonsuz kar
հատակագիծ	plan
հարաբերական բարձրություն	bağıntılı yükseklik(ği)
հարաբերական խոնավություն	bağıntılı nem
հարավ	güney
հարթավայր	düz yer
հարկ	vergi
հաց	ekmek(ği)
հացահատիկ	tahıl, hububat
հացամթերք	tahıl
հացենի	dişbudak(ğı), dişbudak ağacı
հեծանիվ	bisiklet
հեկտար	hektar
հեղեղ	sel
հեղեղատ	sel yarığı
հեպարդ	çita
հեռախոս	telefon
հեռուստատեսություն	TV(kanalları)
հեռուստացույց	televizyon
հեվեա	hevea
հիմնադրամ	1) տե՛ւ դրամագլուխ 2)fon 3) vakıf
հինա	kına ağacı
հյուպատոս	konsolos
հյուպատոսություն	konsoloshane, konsolosluk(ğu)
հյուսիս	kuzey

հյուսիսային եղջերու
 հնագիտություն
 հնդիկ
 հնդկահավ
 հնդկացի
 հնդկացորեն
 հոգևորական
 հող
 հողաբարելավում
 հողագործություն
 հողահանդակ, տե՛ս հող
 հողային կադաստր
 հողային ֆոնդ
 հողաշերտ
 հողմահարություն

 հողմային էլեկտրակայան
 հոն
 հոնի, տե՛ս հոն
 հովազ
 հովիտ
 հորատանցք
 հորդացում
 հորիզոն
 հորիզոնական
 հորիզոնի կողմեր
 հրաբխային ապար
 հրաբուխ
 հրապարակ
 հրեա

ren geyiği
 arkeoloji
 Hintli
 hindi
 Hintli
 karabuğday
 papaz, din adamı
 toprak(ğ), arazi
 islah
 çiftçilik(ği)

 toprak kadastrosu
 toprak fonu
 toprak tabakası
 korozyon, rüzgar
 açılması
 rüzgarlı elektrik santrali
 kızılçık(ğı)

 panter
 vadi
 sondaj kuyusu
 taşma
 ufuk(fku)
 yatar, ufki
 ufuk tarafları
 yanardağ madeni
 yanardağ
 meydan
 Yahudi

հրթիռ
հրվանդան
հուղայականություն
հումուս
հումք
հույն
հուն
հուշարձան

roket
burun(rnu)
Yahudilik(ği)
hümüs
hammadde
Yunanlı, Rum
(qḥuḥ)yatak(ğı)
anıt(dı)

ՁԱ

ձեռնարկություն
ձի
ձիաբուծություն
ձիթապտուղ
ձիթենի
ձկնկիթ
ձկնկուլ
ձկնորս
ձկնորսություն
ձմեռ
ձմերուկ
ձյան գիծ
ձյուն
ձնածածկույթ
ձնհալ
ձոք
ձոքակ
ձուկ

işletme
at
atçılık(ğı)
zeytin
zeytin ağacı
balık yumurtası, havyar
balıkçıl
balıkçı
balıkçılık(ğı)
kış
karpuz
kar hattı
kar
karlı
don çözülmesi
dağ boğazı, kanyon
dere
balık(ğı)

Ղղ

ղպտի
Ղուրան

Kıpti
Kuran

ՃՃ

ճագար
ճագարաբուծություն
ճագարամուկ
ճակնդեղ
ճահիճ
ճահճակուղբ

adavşanı
adavşanıcılık(ğı)
aktavşan
pancar
bataklik(ğı)
Güney Amerika
kunduza

ճանապարհ
ճանապարհորդ
ճանապարհորդություն
ճապոնացի
ճառագայթում
ճգնաժամ
ճենակավ (կառլին)
ճենապակի, տե՛ս հախճապակի
ճնճղուկ
ճնշաչափ (բարոմետր)
ճնշում (տարբեր նշ.)
ճոպանուղի

yol
yolcu
yolculuk(ğu)
Japon
radyasyon
kriz
kaolin, ankil
serçe
barometre
tazyik(ği)
kanat yolu, teleferik(ği)

Մմ

մագաղաթ
մագմա, տե՛ս լավա
մագնոլիա

parşömen
manolya

մաիս, տե՛ս եգիպտացորեն	
մալաքիտ	malakit
մակերևութային ջրեր	yüzey suları
մակերևույթ	yüzey
մակընթացային էլեկտրական	kabarma elektrik santrali
մակընթացություն	kabarma
մահացություն	ölümlülük(ğü)
մահմեդական	Müslim, Müslüman
մահմեդականություն	Müslümanlık(ğı)
մամոնտ	mamut
մամուլ	basın
մայրահավ	kayıntavuşu
մայրամուտ	güneşinbatması,güneşin batışı
մայրաքաղաք	başkent
մայրի, տե՛ս լիբանանյան մայրի	
մայրի, տե՛ս անտառ	
մայրուղի	anayol
մայրցամաք	anakara
մայրցամաքային ծանծաղուտ (շելֆ)	anakara sığılğı
մանգան	manganez, mangan
մանգո	mango
մանգուստ	fırvunfaresi
մանդարին	mandalina
մանուֆակտուրա	manifatura, imalathane
մառախուղ	sis, duman
մասնագիտացում	ihtisas, meslek(ği)
մասնագիտություն, տե՛ս	

մասնագիտացում	özel mülkiyet
մասնավոր սեփականություն	ölçüt
մասշտաբ	çayır
մարգագետին	inci
մարգարիտ	inci avcılığı
մարգարտադրություն	adam doğan
մարդածին (անթրոպոգեն)	nüfus sayımı
մարդահամար	oto, araba
մարդատար մեքենա	bölge
մարզ	mermer
մարմար	mercan
մարջան	gümrük vergisi
մաքս	gümrük(ğü)
մաքսատուն	megapolis, megakenti,
մեգապոլիս	mega şehri
մեծահասակ	yaşlı, ihtiyar
մեղու	arı
մեղվաբուծություն	arıcılık(ğı)
մենաշնորհ (մոնոպոլիա)	tekel, monopol
մենեջեր	menecer
մեջլիս	meclis
մետաղ	metal(li)
մետաղագործություն	metalürjik(ği)
մետաղաձուլություն	metalürji
մետաքս	ipek(ği)
մետաքսագործություն	ipekçilik(ği)
մետաքսաթել	ipek teli
մետիս	melez, metis
մետրո	metro

մերձարևադարձային	astropikal
մերձքաղաքային տնտեսություն	kent dolayında bulunan
	ekonomi
մեքենա	makina, makine
մզկիթ	cami
մթնոլորտ	atmosfer
մթնոլորտային ճակատ	atmosferik ön
մթնոլորտային ճնշում	atmosfer basıncı
մթնոլորտային տեղումներ	yağış
միապետություն	monarşi
Միավորված ազգերի կազմա- կերպություն	Birleşmiş Milletler Teşkilatı
միգրացիա	göç(cü)
միկադո	imparator
մինարե, մինարեթ	minare
միներալ	mineral
Միջագետք	Mezopotamya
միջազգային առևտուր	uluslararası ticaret
միջազգային հարաբերություններ	uluslararası ilişkiler
միջազգային նեղուցներ	uluslararası boğazlar
միջազգային պայմանագիր	uluslararası sözleşme
միջազգային ջրանցքներ	uluslararası kanallar
միջազգային տնտեսական կապեր	uluslararası ekonomik ilişkiler
միջատ	böcek(ği), haşere
միջերկրածովյան կլիմա	Akdeniz iklimi
միջօրեական	meridyen
միս	et
միրած	serap(bı), yalgın
միրգ	meyva, meyve

մղոն	mil
մշակույթ	kültür, hars
մոլիբդեն	molibden
մոլլա	molla
մոլորակ	gezegen
մոխիր	kül
մոդես	ketenkele
մոնիթորինգ (մշտադիտարկում)	cari kontrolu
մոնոլո	Moğol
մոնոլոլոիդ	ırkı asfer, sarı ırk
մոշ	böğürtlen
մոշենի	böğürtlen ağacı
մոտոցիկլետ	motosiklet
մորթեղենի արդյունաբերություն	kürk sanayii
մորթի	kürk
մորի, տե՛ս ելակ	
մսեղենի արդյունաբերություն	et sanayii
մտավորականություն	aydınlar, aydın kesim, entelijansiya
մրջյուն	karınca
մրջնակեր	karıncayiyen
մուլատ, տե՛ս մետիս	
մուսսոն	muson
մուսսոնային կլիմա	muson iklimi
մուֆլոն	yabani koyun, muflon

Յ

յագուար	jaguar
յակ	yak, Tibet sığırı

Նն

նադիր	başucunun aksi tarafi
նախագահ	başkan
նախարար	bakan
նահանգ	il,eyalet
նահանջ տարի	artık yıl
նահապետ	cet(ddi)
նահապետական (պատ- րիարիատ)	ataerkil
նավ	gemi
նավահանգիստ	iskele
նավաշինություն	gemi yapımı
նավավարձ	navlun
նավատորմ	filo
նավարկություն	gemi seferleri
նավթ	petrol(lü)
նավթադուլար	petrol doları
նավթամթերք	petrol ürünleri
նավթամուղ	petrol borusu, petrol boru, petrol hattı
նավթավերամշակում	petrol arıtma, petrol işleme
նավթաքիմիա	petrokimya
նարինջ	portakal
նարնջենի	portakal ağacı
նեգրոիդ	ırkı esved
նեղուց	boğaz
ներգաղթ	göçme
ներդրում	yatırım
ներկ	boya

ներմուծում
ներքին ջրեր
նիկել
նյութափոխանակություն
նշենի
նոճի
նոսր անտառ
նոնաքար
նոնենի
նստվածք
նստվածքային ապարներ
նուշ
նուռ

ithal(li), ithalat
iç sular
nikel
metabolizma
badem ağacı
servi, selvi
seyrek orman
nar taşı
nar ağacı
tortu, çökelti
tortu madenleri
badem
nar

Շ2

շաբաթ (յոթ օրը)
շագանակ
շագանակագույն հողեր
շագանակենի
շաղգամ
շարիաթ
շաքար
շաքարեղեգ
շաքարի արդյունաբերություն
շաքարի ճակնդեղ
շելֆ
շերամապահություն
շիա
շիիզմ

hafta
kestane
kestane(rengi) topraklar
kestane ağacı
şalgam
şariat
şeker
şeker kamışı
şeker sanayii
şeker pancarı
kıta sahanlığı
ipekböceğcilik(ği)
şii
şiiilik(ği)

շինպանգե
 շինանյութ
 շինանյութերի արդյունաբե-
 րություն
 շինարարություն
 շյուղախոտ
 շնաբուծություն
 շնագայլ
 շնաձուկ
 շրջակա միջավայր
 շրջան
 շրջանառություն
 շրջանացում
 շրջապտույտ
 շուկա
 շուն
 շուրջերկրյա ճանապարհոր-
 դություն

şempanze
 inşaat malzemesi
 inşaat malzemeleri
 sanayii
 inşaat
 çayır otu
 köpekçilik(ği)
 çakal
 köpekbalıği
 çevre
 bölge
 devre, dolaşım
 bölgelere ayırma
 döngü
 pazar, çarşı
 köpek(ği), it
 devri alem gezisi

Ոռ

ոգնի
 ոլոռ
 ողողատ
 ոչ արտադրական ոլորտ
 ոչխար
 ոչխարաբուծություն
 ոռոգում
 ոսկի
 ոսպ

kirpi
 bezelye
 lığ, aluvyon
 üretimsiz alanı
 koyun
 koyunculuk(ğu), koyun
 yetiştirmesi
 sulama
 altın
 mercimek(ği)

ոստիկան
 ոստիկանություն
 ոստրե
 որդան կարմիր
 որձաքար (քվարց)
 որմզդեղն (իշայծյամ)
 որոտ
 որս
 որսորդություն

jandarma
 polis
 istiridye
 karmen, solucan kırmızı
 kuvars
 Avrupa muşu
 gök gürültüsü
 av
 avcılık(ğı)

Չչ

չադրա
 չեզոք գոտի
 չեզոքություն
 չեչաքար (պեմզա)
 չինացի
 չիր
 չղջիկ
 չոր անձրև
 չորային կլիմա
 չորային, տե՛ս երաշտ
 չորացում
 չվերթ
 չու

peçe
 tarafsız bölge
 tarafsızlık(ğı)
 süngertaşı
 Çinli
 çir, kurutulmuş meyve
 yarasa
 kurak yağmur
 kurak iklim

 kurutma
 uçak seferi
 uçuş

Պպ

պահածո
 պահածոների արդյունաբե-
 րություն

konserve
 konserveler sanayii

պահանջարկ	talep(bi)
պահանջմունք, տե՛ս պահանջարկ	
պայմանագիր	antlaşma
պայմանագիր միջազգային	uluslararası sözleşme
պայմանական նշան	kararlaştırılmış işaret
պանիր	peynir
պանրագործություն	peynircilik(ği)
պապայա (հնդկասեխ)	kavun ağaçları
պասսատ	alizer
պատանի	delikanlı
պատգամավոր	milletvekili
պատերազմ	harp(bi), savaş
պատվիրակ	delege
պարարտանյութ	gübre
պարզկա	bulutsuz
պարսիկ	Acem, Pers
պարսկերեն	Farsça
պելլիտ (մարգարտաքար)	perlit
պետական լեզու	Devlet dili
պետական կառավարում	Devlet yönetimi
պետականկառուցվածք	Devlet bünyesi, Devlet yapısı
պետական կարգ	Devlet dizgesi, Devlet sistemi
պետական կրոն	Devlet dini
պետական պարտք	Devlet borcu
պետական սահման	Devlet sınırı
պետական վարկ	Devlet kredisi
պետական տարածք	Devlet sahası, Devlet alanı

պետական քարտուղար	Devlet sekreteri
պետություն	devlet
պինգվին	pinguen
պիստակ	fıstık(ğı)
պիստակենի	fıstık ağacı
պլանտացիա (տնկատափ)	plantasyon
պլանտացիոն տնտեսություն	plantasyon ekonomisi
պլատին	platin
պլատֆորմ	platform
պղինձ	bakır
պղպեղ (տաքդեղ)	biber
պնդուկ (տխիլ)	fındık(ğı)
պնդուկենի (տխլենի)	fındık ağacı
պոլիգրաֆիական արդյունա- բերություն	basım endüstrisi
պողպատ	çelik(ğı)
պոմիդոր (լոլիկ)	domates
պտղաբուծություն	meyve tarımı, meyvacılık(ğı)
պտտահողմ	kasırga
պրոմիլե (Աղիությունը 39 պրոմիլե է:)	Tuzluluk binde 39 dir.
պրովինցիա	1) eyalet 2) taşra
պրոտեկտորատ	himaye altındaki devlet, protektora
պումա	puma
պուրակ	park

Ջջ

ջայլամ
ջեռուցում
ջերմաէլեկտրակայան
ջերմային հաշվեկշիռ

ջերմաչափ
ջերմաքարշ
ջերմուկ (տաքջուր)

ջորի
ջրագրական ցանց
ջրաէլեկտրակայան
ջրաթափանց (ջրանցիկ) ապար
ջրահավաք ավազան
ջրամբար
ջրամերժ (անջրանցիկ) ապար
ջրային բույսեր
ջրային կենդանիներ
ջրային հաշվեկշիռ
ջրային ռեսուրսներ (ջրային
պաշարներ)
ջրային տնտեսություն
ջրային տրանսպորտ
ջրանցք
ջրավազան
ջրարբիացում
ջրբաժան
ջրիմուռ

devekuşu
ısıtma, ısıtım
termik santral
ısı dengesi, termik
dengesi
termometre
lokomotif
1) çağlayak(ğı),
kaynarca, heyzer
2) sıcak pınar
katır
hidrografik şebeke
su elektrik santrali
suya giren maden
su toplayan havuzu
rezervuar
suya girmeyen maden
su bitkileri
su hayvanları
su dengesi
su kaynakları, su
rezervleri
su ekonomisi
su ulaşımı
kanal
havuz
suya kavuşturma
su bölümü
suyosunu, alg(gi)

ջրհեղեղ, տե՛ս հեղեղ
 ջրհոր
 ջրուորս
 ջրվեժ
 ջուր
 ջուր

kuyu
 hidrosfer, suküre
 şelale
 jüt
 su(yu)

Ռ

ռադիո
 ռասա
 ռասիզմ
 ռեգերվացիա

ռելիեֆ
 ռեկրեացիա

ռեհան
 ռենտա
 ռեսուրսաապահովվածություն
 ռեսուրս (պաշար)
 ռետին
 ռեֆորմ
 ռեֆրիժերատոր

ռնգեղջյուր
 ռոբոտ
 ռոբոտաշինություն
 ռուս

radio
 ırk
 ırkçılık(ğı)
 1) yedeklik(ği)
 2) rezervasyon
 yüzey şekilleri
 1) dinlenme, istirahat(ti)
 2) turizm
 fesleğen, rehan
 rant
 kaynak tehlikesizliği
 kaynak(ğı)
 lastik(ği)
 reform, ıslahat
 1) buharlaştırıcı 2)
 frigorifik gemi,
 frigorifik vagon
 gergedan
 robot
 robot yapımı
 Rus

Սս

սագ	kaz
սաթ	kehlibar, kehribar
սալոր	erik(ği)
սալորենի	erik ağacı
սակարան (բորսա)	borsa
սահանք	demirkapı
սահման	sınır
սահմանադրական միապետություն	anayasal monarşi
սահմանադրություն	anayasa
սահմանակից երկիր	sınırdış ülke
սամբո (խառնաձին), տե՛ս մետիս	sam yeli
սամույր	samur
սանջակ (թուրք.)	sancak(ğı)
սառնարան	buz dolabı
սառույց	buz
սառցադաշտ	buz tarlası
սառցալեռ (այսբերգ)	buz kütlesi
սառցահատ	buzkıran
սառցապատում	buz tutma, buzlanma
սավանա	savan, savana
սարահարթ	yayla, plato
սարավանդ	yüksek yayla
սարքաշինություն	alet yapımı, alet sanayii
սելավ, տե՛ս հեղեղ	
սելի	kavun
սելիածառ, տե՛ս պապայա	
սենատ	senato
սեպագիր արձանագրություն	çivi yazılı tutanak(ğı)

սեռատարիքային կազմ	cinsiyet
սերկևիլ	ayva
սերկևիլենի	ayva ağacı
սերմ	tohum
սերունդ	nesil(sli), kuşak(ğı)
սերվիս (ծառայություն)	servis
սեփականաշնորհում	özelleştirme
սեփականատեր	sahip(bi)
սեփականություն	mülkiyet
սեքվոյա	sekoya
սիգ	beyaz balık(ğı)
սինանոգ	sinagog, havra
սինդիկատ	sendika(<i>tekilci kuruluş</i>)
սինթետիկ մանրաթել (քիմիական մանրաթել)	sintetik teli
սիսեռ	nohut(du)
սիրոկկո	siroko
սխտոր	sarımsak
սկյուռ	sincap(bı)
սմբուկ (բադրջան)	patlıcan
սմոգ	duman sisi
սնդիկ	civa
սննդամթերք	gıda maddesi, gıda ürünü
սննդի արդյունաբերություն	gıda sanayii
սոխ	soğan
սողանք	heyelan, toprak kayması, kayma
սոճի	çam
սոյա	soya

սոսի
սոցիալական ապահովում

սպասարկման ոլորտ
սպասարկում
սպիտակ արջ
սպորտ
ստադիոն
ստատուս
ստորերկրյա ջրեր
ստորոտ
ստվարաթուղթ
սրբավայր

սրճենի
սուվերենություն (պետության)
սուրճ
սևահող
սև մետաղաձուլություն

çinar
sosyal temin, sosyal
garanti
servis alanı
servis personeli
kutup ayısı
spor
stadyum
statü, hukuki durum
yeraltı suları
etek(ği)
karton
kutsal yerler, mübarek
yerler
kahve ağacı
Devletin egemenliği
kahve
kara toprak
kara metal
kaynaştırması

ՎՎ

վագոն
վագոնաշինություն

վագր
վագրակատու
վադի
վադահաս
վայրի էշ

vagon
vagon yapımı, vagon
sanayii
Kaplan
çita
vadi
erken yetişen, erkenci
yabani eşek(ği)

վայրկյան
վանիլ

վառելանյութ, տե՛ս վառելիք
վառելիք
վառելիքային արդյունա-
բերություն

վարազ
վարարում
վարդ
վարդենի
վարելահող

վարկ
վարձավճար
վարունգ
վարչական կենտրոն
վարչապետ
վարչատարածքային բաժանում
վարսակ
վետո
վերաարտահանում (ռեէքսպորտ)

վերաբնակեցում
վերամշակող
արդյունաբերություն
վերարտադրություն
վերընթաց գոտիականություն
վերնակենտրոն

saniye
1) vanilya 2) vanilya
şekeri

yakıt, yakacak(ğı)
yakıt sanayii

yaban domuzu
taşkın, taşma
gül
gül ağacı
sürülmüş toprak,
sürülmüş tarla

kredi
kira
salatalık(ğı)
idare merkezi
başbakan
yönetim bölümü
yulaf
veto
reeksport, yeniden
ihraç(cı)

göç, tehcir
işleyen sanayi

yeniden üretim
yukarıya tırmanan
kuşaklık(ğı)
deprem ortası

վիետնամցի
 վիթ (գագել)
 վիլայեթ
 վոլֆրամ
 վտակ
 վտարանդի
 վտարանդիություն
 վրան
 վրացի
 վուշ

Vietnamlı
 ceylan
 il, vilayet
 volfram, tungsten
 akın
 sürgün
 sürgünlük(ğü)
 çadır
 Gürcü
 keten

Sun

տանկ (հրասայլ)
 տանձ
 տանձենի
 տավարաբուծություն, տե՛ս
 անասնապահություն
 տարաբնակեցում
 տարադրամ (վալյուտա), տե՛ս
 արժույթ
 տարազ
 տարածաշրջան
 տարածաշրջանային քաղա-
 քականություն
 տարածք
 տարածքային ջրեր
 տարանցիկ ճանապարհ
 տարեկան (աշորա)
 տարի
 տարիքային բուրգ (սեռա-
 տարիքային բուրգ)

tank
 armut
 armut ağacı

 yerleşim, iskan

 üniforma
 bölge
 bölgesel politika

 alan, saha
 alan suları, saha suları
 transit yolu
 çavdar
 sene, yıl
 yaş kümeleri

տարվա եղանակ	mevsim
տափաստան	bozkır, step
տաք	sıcak(gı)
տեխնիկա	teknik(ği)
տեխնիկական մշակաբույսեր	endüstriyel bitkiler, sanayi bitkiler, teknik bitkiler
տեխնոլոգիա	teknoloji
տեղագրություն (տոպոգրաֆիա)	topografya
տեղական ժամանակ	yerel saat
տեղանք	arazi
տեղատվություն	inik deniz, inme gidim
տերմինալ	terminal(li)
տերմիտ	termitler
տերություն (անկախ պետություն)	Bağımsız Devlet
տիեզերք	evren, kozmos, uyaz
տիղմ	yosunlu, bataklık çamuru
տիտան	titan
տնայնագործություն	ev işi, el işi
տնտեսական կապեր	ekonomik bağlar
տնտեսական համագործակցություն (ինտեգրացիա)	ekonomik işbirlik(ği) (entegrasyon)
տնտեսական շրջան	ekonomik çevrim
տնտեսական շրջափակում	ekonomik abluka
տնտեսապես ակտիվ բնակչություն	ekonomik açıdan aktif nüfus
տնտեսության ճյուղեր	ekonomi dalları, ekonomi kolları
տնտեսություն, տե՛ս էկոնոմիկա	
տոհմ	soy

տոննաժ
տրակտոր
տրամվայ
տրանզիտ (տարանցում)
տրանսպորտային մեքենա-
շինություն
տրանսֆորմատոր
տրեստ
տրիկոտաժ
տրոլեյբուս
տունդրա
տուֆ

tonaj
traktör
tramvay
transit
ulaşıım makine yapımı

transformatör
tröst
trikotaj
trolleybus
tundura, tondura
tüf

Ր

րոպե

dakika

Ց

ցամաք
ցամաքային կլիմա
ցամաքային տրանսպորտ
ցամաքուրդ (դրենաժ)
ցեխաջուր
ցեղ
ցեմենտ
ցեմենտի արտադրություն
ցեցե ճանճ
ցիկլոն
ցինկ
ցիտրուսներ

kara
kara iklimi
kara ulaşımı
drenaj
çamur suyu
kabile, aşiret
çimento
çimento üretimi
güve
siklon
çinko
narenciye

ցիտրուսային մշակաբույսեր
ցող
ցորեն
ցրտահարություն
ցուլ
ցունամի
ցուրտ

turunçgiler
çiy
buğday
donma
boğa
tsunami
soğuk

Ուու

ուխտ
ուխտագնացություն
ուղտ
ուղտաբուծություն
ուղտայծ
ուղտափուշ
ունիտար պետություն
ուրան
ուրբանիզացիա, ուրբանացում
(քաղաքայնացում)

ant(dı), ahit(hdi)
hac(ccı), hac yolculuğu
deve
devecilik (ği)
lama
deve diken
üniter devlet
uranyum
kentleşme

Փփ

փայլար
փայտ
փայտամշակություն

փայտփորիկ
փասիան
փարոս
փետրախոտ

mika, evrenpulu
odun, tahta
kereste (odun, tahta)
üretimi
ağaçkakan
sülün
fener, deniz feneri
tüy otu

փետրավոր ամս
 փիղ
 փիթուզ
 փյունիկյան արմավենի
 փշատ
 փշատենի (փշատի), տե՛ս փշատ
 փշատերև անտառ (տայգա)
 փոթորիկ
 փոխակերպային (մետամոր-
 ֆային) ապարներ
 փոկ
 փողոց
 փոշեմրրիկ
 փոշի
 փոստ

telek bulutu
 fil
 firuze
 hurma ağacı
 iğde
 igneyapraklılarormanı
 fırtına, kasırga
 metamorfoz madenleri
 fok
 sokak (ğı)
 toz fırtınası
 toz
 posta

Քք

քաղաք
 քաղաքական քարտեզ
 քաղաքականություն
 քաղաքակրթություն
 քաղաքային ազլումերացիա
 քաղաքային բնակչություն
 քաղաքային տնտեսություն
 քաղաքային տրանսպորտ
 քաղաքաշինություն
 քաղաքապետ

şehir(hri), kent
 siyasi harita
 politika
 uygarlık (ğı)
 kentsel yığılma
 kentnüfusu,
 kentselnüfus
 kent ekonomisi
 kentulaşımı,
 kentselulaşım
 şehircilik(ği)
 belediye başkanı,
 belediye reisi

քաղաքապետարան
քաղաքացիություն

քաղցրահամ լիճ
քաղցրահամ ջուր
քամի
քար
քարածուխ
քարաղ
քարային անապատ
քարանձավ
քարավան
քարավանային ուղիներ

քարավանատուն
քարաքոս
քարոլորտ
քարտեզ
քարտեզագրություն
քարքարոտ
քիմիական
քիմիական արդյունաբերություն
քիմիական պարարտանյութեր

քյահրեզ, քահրիզ (ստորգետնյա
ջրանցք)
քոչվոր
քոչվորական ցեղ
քոչվորություն
քվարց (որձաքար)

belediye
yurttaşlık(ğı),
uyrukluk(ğu)
tatlı göl
tatlı sular
rüzgar
taş
taş kömürü(nü)
taş tuzu
taş çölü
mağara
kervan
kervan yolları, katar
yolları
kervansaray
liken
taşküre, taşıyuarı(nı)
harita
haritacılık(ğı)
taşlı, taşlık(ğı)
kimyasal
kimyasal sanayi
kimyasal gübreler
(*maden gübreleri*)
yeraltı kanalları,
toprakaltı kanalları
göçebe
göçebe kabilesi
göçebelik(ği)
kuvars

քրիստոնեություն
քրիստոնյա
քրոմիտ
քուրդ

հրիստիանություն(չ)
հրիստիան
կրոմիտ(տի)
Կյւրտ(դյ)

Oo

օազիս
օգտակար հանածո
օդ
օդային ավազան
օդային զանգված
օդային տրանսպորտ
օդանավ, տե'ս ինքնաթիռ
օդանավակայան
օդապարիկ
օդատեսիլ, տե'ս միքաթ
օդերևութաբան
օդերևութաբանություն
օդերևութաբանական կայան
օդի ջերմաստիճան
օզոն
օծանելիք
օծանելիքի արդյունաբերություն
օկրուզ
զինվորական օկրուզ
օձ
օձառ
օնիքս
օշան
օշինդր

օհա
mineral
հա
հա հաւզաս
հա կիտեսի
հա սլաշիմի

հա ալանի, հա կիմանի
բալոն

meteorology
meteoroloji
meteoroloji istasyonu
հա(նին) սիակլիգի
օզոն
փափյւմ, կոլոնյա
փափյւմ էնդստրիսի
օկրոգ, բօլգէ.
ասերի բօլգէ
յիլան
սաբոն
օնիկս
տուշոլ բիտկիլեր
փելին

օվկիանոս
օրացույց
օրենք
օրենսդրական իշխանություն

okyanus
takvim
kanun, yasa
yasama gücü, yasama
yetkisi

Ֆֆ

ֆաբրիկա, տե՛ս գործարան
ֆաունա
ֆեդերացիա
ֆերմա
ֆերմեր
ֆերոճուլվածք
ֆիկուս
ֆինանսներ
ֆիրմա
ֆլամինգո
ֆլորա
ֆոնդ
ֆոսֆորիտ
ֆրանսիացի
ֆուրաժ

dizey, fauna
federasyon
çiftlik(ği)
çiftçi
demirli alaşım
kauçuk ağacı
finans
firma
flamankuzu, flamingo
bitey, flora
fon
fosforit(ti)
Fransız
yem

Միջազգային նշանավոր կազմակերպություններ, որոնց անդամակցում են թյուրքալեզու երկրները

Իսլամական վեհաժողով կազմակերպություն

Կազմավորվել է 1969թ.: Կազմակերպության նպատակն է ամրապնդել իսլամական համերաշխությունը տնտեսական, սոցիալական, մշակութային և քաղաքական ոլորտներում: Կազմակերպությանը անդամակցում է 56 երկիր:

Կազմակերպության անդամներ են նաև Ադրբեջանը, Ղազախստանը, Ղրղզստանը, Թուրքմենիան, Թուրքիան, Ուզբեկստանը:

Մեծովյան տնտեսական համագործակցություն

Կազմավորվել է 1992 թ.: Այս կազմակերպության նպատակը տնտեսական համագործակցության զարգացման միջոցով տարածաշրջանի կայունության բարձրացումն է: Կազմակերպությանն անդամակցում է 12 երկիր, այդ թվում՝ Ադրբեջանը, Թուրքիան, ինչպես նաև Հայաստանը:

Եվրոխորհուրդ

Կազմավորվել է 1949թ.: Նպատակն է նպաստել լիասնելու Եվրոպայի միասնությանը և դրանում կյանքի որակի բարելավմանը: Եվրոխորհրդին անդամակցում է 46 երկիր, այդ թվում՝ Ադրբեջանը, Թուրքիան, Ռուսաստանը, ինչպես նաև Հայաստանը:

Եվրոպայի անվտանգության և հա-

İslam Konferansı Örgütü

İslam Konferansı Örgütü 1969 yılında kuruldu. İKÖ ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi alanlarda islamidayanışmayı güçlendirmeyi hedeflemektedir. İKÖ 56 ülkedenibaret.

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Türkiyeve Özbekistanda İKÖ'nün üyeleri.

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü 1992 yılındakuruldu. Bu örgütünamacı ekonomikişbirliğiningeliştirilme siyoluylabölgeselistikrarı arttırmaktır. Bu örgüt'te 12 ülke var. Azerbaycan, Türkiye ve Ermenistan o ülkelerindendirler.

Avrupa Konseyi

AvrupaKonseyi 1949 yılındakuruldu. AK'nınamacı Avrupabirliğinineldeetmesiniteşviketmekveoradayaşamkalitesini iyileştirmektir. Avrupa Konseyi'nde 46 ülke var. Azerbaycan, Türkiye, Rusya ve Ermenistan o ülkelerindendirler. **AvrupaGüvenlikve**

մագործակցության կազմակերպություն

Կազմավորվել է 1995 թ.: Նպատակն է համագործակցել մարդու իրավունքների, հիմնական ազատությունների, ժողովրդավարության, օրենքի իշխանության ապահովման գործում: Այն գործում է որպես միջոց կոնֆլիկտները կանխարգելելու և ճգնաժամերը վերահսկելու համար, հանդես է գալիս որպես կառույց՝ սովորական զինատեսակների վերահսկման և վստահության ամրապնդման համար: Անդամակցում է 55 երկիր, այդ թվում՝ Ադրբեյջանը, Ղազախստանը, Ղրղզստանը, Թուրքմենստանը, Թուրքիան, Ուզբեկստանը, Ռուսաստանը, ինչպես նաև Հայաստանը:

Հյուսիսատլանտյան դաշինքի կազմակերպություն (ՆԱՏՕ)

Կազմավորվել է 1949 թ.: Ռազմաքաղաքական դաշինք է: Նպատակն է ապահովել անդամ երկրների փոխադարձ պաշտպանությունը և համագործակցությունը:

Անդամակցում է 29 երկիր, այդ թվում՝ Թուրքիան:

Շանհայյան համագործակցության կազմակերպություն

Կազմավորվել է 2001 թ.: Միջազգային տարածաշրջանային համագործակցության կազմակերպություն է, որի նպատակն է պայքարել ահաբեկչության, էքստրեմիզմի, անջատողականության դեմ, փոխա-

Իշխման Թեթևացում

AGİT 1995-ին կազմավորվեց. Bu örgüthukukun üstünlüğünü sağlamak, insan haklarına, temel özgürlükleredemokrasiyeişbirliği yapmayı amaçlamaktadır. AGİT çatışmaları önler, krizleriveadisilahları kontroleder, güvenigüçlendirir. AGİT 55 ülkedenibaret. Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Türkiye, Özbekistan, Rusya ve Ermenistan o ülkelerindendirler.

Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO)

NATO 1949 yılında kuruldu. Bu askeri ve siyasi bir ittifaktır.

NATO'nun amacı üye ülkeler arasında karşılıklı koruma ve işbirliğini savunmaktır.

NATO'da 29 ülke var. Şu ülkelerden biri de Türkiye.

Şanghay İşbirliği Örgütü

Şanghay İşbirliği Örgütü 2001 yılında kuruldu. Bu uluslararası bölgesel işbirlik bir örgüttür.

Şanghay İşbirliği örgütün amacı terörizm, aşırılık ve ayrılıkçılığa mücadele etmektedir. Şanghay İşbirliği Örgütü güvenlik, siyasi,

դարձ վստահության բարձրացման միջոցով աջակցել տարածաշրջանային անվտանգությանը, զինաթափման և համագործակցության անվտանգության հարցերում, համագործակցել քաղաքական աճի, տնտեսական, գիտատեխնիկական, կրթական և մշակութային ոլորտներում: Անդամակցում է 6 երկիր՝ **Ղազախստանը, Ղրղզստանը, Չինաստանը, Ռուսաստանը, Տաջիկստանը, Ուզբեկստանը:**

Անկախ պետությունների համագործակցություն (ԱՊՀ)

Միջպետական միավորում է, կազմավորվել է 1991 թ.: Նպատակն է՝ ապահովել անդամ երկրների (նախկին ԽՍՀՄ) մարդկանց իրավունքներն ու ազատությունները: Համագործակցության մեջ է մտնում տնտեսական ընդհանուր տարածքի ձևավորման, բնակչության առողջության և շրջակա միջավայրի պահպանության գործում, սոցիալական և իմիգրացիոն հարցերում: Պայքարում է կազմակերպված հանցավորության դեմ, համագործակցում պաշտպանական քաղաքականության և պետական սահմանների պաշտպանության ոլորտում: Անդամակցում է 12 երկիր, այդ թվում՝ Ադրբեյջանը, Ղազախստանը, Ղրղզստանը, Թուրքմենստանը, Ուզբեկստանը, Ռուսաստանը, ինչպես նաև Հայաստանը:

էկոնոմիկ, բիլմսել, Էգիտմսել և Կլտւրել ԵլանլարԼա իշբիրլիգի Եաբար. Өргүттө 6 үлкө Եար (ԿազաԿիստան, Կիրգիզիստան, Չին, ՐուսԿա, ԿաԿիստան, Өзбекիստան).

Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT)

BDT 1991 Եılındakuruldu. O devletler arası bir birliktir. BDT'nın amacı eski SSCB ülkelerinin hak ve özgürlüklerini sağılamaktır. Ortak Էկոնոմիկ Ելanın , nüfus sağılığının ve çevre korumasının oluşturulmasında, sosyal ve göçmenlik sorunlarında işbirliğı Եաբար. Örgütlü suçla mücadele eder, savunma politikası ve devlet sınır koruması Ելanlarında işbirliğı Եաբար. BDT'da 12 Եlke Եar. Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Özbekistan, Rusya ve Ermenistan da BDT'nın üyeleri.

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ-ԵՐԿՐԱԳՐԱԿԱՆ
ԵԶՐՈՒՅԹՆԵՐԻ ԵՎ
ՀԱՍԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԹՈՒՐՔԵՐԵՆ-ՀԱՅԵՐԵՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ

abdülleziz
 Acem
 acenta
 açık ekonomi
 ada
 adalar grubu
 adatavşanı
 adatavşanicılık(ğı)
 agave
 ağaç(cı)
 ahit(hdi)
 aile
 aile yapısı
 akasya
 akçaağaç(cı)
 akgürgen
 akın
 akik(ği)
 akrep(bi)

 aksiyon
 akşam
 aktavşan
 alageyik(ği)
 alan suları
 alanlık(ği)
 alçı
 alize(*rüzgarı*)
 Alman
 almas
 Altay dil ailesi

Aa

գետնանուշ
 պարսիկ
 գործակալություն
 բաց տնտեսություն
 կղզի
 արշիպելագ
 ճագար
 ճագարաբուծություն
 պերճածաղիկ
 ծառ
 ուխտ
 ընտանիք.
 ընտանեկան կազմ
 ակացիա
 թխկի
 հաճարենի
 վտակ
 ագաթ
 1) կարիճ, 2) ժամացույցի
 սլաք
 արժեթուղթ
 երեկո
 ճագարամուկ
 եղնիկ
 տարածքային ջրեր
 զոնայականություն
 գիպս
 պասսատ
 գերմանացի
 ավմաստ
 ալթայան լեզվաընտանիք

altın	ոսկի
altyapı	ենթակառուցվածք
aluvyon	ողողատ
alüminyum	ալյումին
ambargo	բեռնարգելք
Amerikalı	ամերիկացի
anababa	ծնող
anakara sığılğı	մայրցամաքային ծանծաղուտ (շելֆ)
anakara	մայրցամաք
anamal irhacı	կապիտալի արտահանում
anamal	դրամագլուխ
ananas	անանաս
anapara, տե' u anamal	
anayasa	սահմանադրություն
anayasal monarşi	սահմանադրական միապետություն
anayol	մայրուղի
anıt(dı)	հուշարձան
anka	անգղ
Anonim şirket	բաժնետիրական ընկերություն
ant(dı), տե' u ahit	
Antarktika	Անտարկտիկա
antilop	այծքաղ
antisiklon	անտիցիկլոն
antlaşma	պայմանագիր, դաշնագիր, համաձայնագիր
barış antlaşması	հաշտության պայմանագիր
araba	1) սայլ, սայլակառք
araba atı	լծկան ձի 2) մեքենա, ավտո- մեքենա

araba vapuru
 çocuk arabası
 Arame dili
 Arap(bı)
 Arapça
 arazi
 arı
 arı beyi, ana arı
 arı kovanı
 arıcılık(ğı)
 Arktik(a)
 Arktik çölü
 arma

 arpa
 arşipel, ւե՛ւ adalar grubu
 artezyen kuyusu
 artezyen suları
 artık¹

 artık²

 artıkyıl
 arz mihveri
 asbest
 asimilasyon
 aslan
 astropikal
 astropikal iklim
 Asuri
 Asurlu, ւե՛ւAsuri
 at

լաստ, լաստանավ,
 մանկասայլակ
 արամերեն
 արաբ, արաբական
 արաբերեն
 տեղանք
 մեղու.
 մեղվամայր, մայր մեղու,
 փեթակ
 մեղվաբուծություն
 Արկտիկա.
 արկտիկական անապատ
 1) զինանիշ, զինանշան
 2) նավասարք, նավահան-
 դերձանք
 գարի

 արտեզյան ջրհոր
 արտեզյան ջրեր
 1) մնացորդ, ավելցուկ
 2) թափոններ, մնացուկներ
 արդեն, այլևս, ավելին,
 այսուհետև, ահա և
 նահանջ տարի
 երկրի առանցք
 ասբեստ
 ազգերի ձուլում
 առյուծ
 մերձարևադարձային.
 մերձարևադարձային կլիմա
 ասորի

 ձի

ataerkil	նահապետական (պատ- րիարխատ)
atelye	1) արհեստանոց 2) արտադրամաս 3) արվեստանոց
atlas	ատլաս
atmosfer	մթնոլորտ.
atmosfer başıncı	մթնոլորտային ճնշում
atmosferik ön	մթնոլորտային ճակատ
atom santralı	ատոմակայան
av	որս
avcılık(ğı)	որսորդություն
avdetçilik(ği)	հայրենադարձություն
Avrupa bizonu	զուբր
Avrupa muşu	որմզդեղն (իշայծյամ)
Avusturalyalı	ավստրալացի
ay	1) լուսին.
ay tutulması	լուսնի խավարում 2) ամիս.
ay başı	ա) ամսվա սկիզբ բ) ամսական, դաշտան
ayçiçeği(ni)	արևածաղիկ
aydınlar	մտավորականություն
ay1	արջ
aylık(ğı)	ռոճիկ, աշխատավարձ
ayva	սերկևիլ.
ayva ağacı	սերկևիլենի
azimut(tu)	ազիմուտ

Bb

Bağımsız Devlet	տերություն (<i>անկախ պետու- թյուն</i>)
bağımsızlık(ğı)	անկախություն,

bağıntılı yükseklik(ği)	ինքնությունություն հարաբերական բարձրու- թյուն
bağlantı	կապ
bahar ¹	գարուն
bahar ²	համեմունք
baharat bitkiler	համեմունքային բույսեր
bahçe	այգի
bahçıvanlık(ğı)	1) այգեպանություն 2) այգեգործություն
bakan	նախարար
bakır	պղինձ
bakla	բակլա
balans	հաշվեկշիռ (բալանս)
balçık(ğı)	կավ
balçık toprağı	կավահող
balçık çölü	կավային անապատ
balık yumurtası	ձկնկիթ
balık(ğı)	ձուկ
balıkçı	ձկնորս
balıkçıl	ձկնկուլ
balıkçılık(ğı)	ձկնորսություն
balina	կետ (կենդանի)
balon	օդապարիկ
banka	1) բանկ, դրամատուն 2) բանկային, բանկի բանկային հաշիվ բանկային գործառնու- թյուններ
banka hesabı	Կենտրոնական բանկ
banka işlemleri	առևտրական բանկ
Merkez bankası	արվարձան, արվարձանային.
ticaret bankası	ավարձանային գնացք
banliyö	
banliyö treni(<i>lyulkatari</i>)	

baobap(bı)	բաոբաբ (վարազաձառ, կապ- կաձառ)
baraj	արգելափակոց, ամբարտակ, պատվար, պատնեշ
barbunya	մորվաձուկ, կարմրաբեղիկ
barometre	ճնշաչափ (բարոմետր)
basın մամուլ, basın toplantısı	մամուլի ասուլիս
başbakan	վարչապետ
başkan	նախագահ
başkent	մայրաքաղաք
başucu	զենիթ
batak çamuru	տիղմ
bataklık kunduzu	նուտրիա (ճահճակուղբ)
batı	արևմուտք
batı yel	արևմտյան քամի
batış, ւե՛ւ batma	
batma	մայրամուտ.
güneşin batması	արևի մայրամուտ
baykuş	բու
bazalt	բազալտ
bedevi	բեդվին, քոչվոր
bedir	լիալուսին
belediye	քաղաքապետարան
belediye başkanı	քաղաքապետ
belediye reisi, ւե՛ւ belediye başkanı	
bent(di), ւե՛ւ baraj	
benzin	բենզին
Berberi	բերբեր
beyaz balık(ğı)	սիգ
bezelye	ոլոռ
bıldırcın	լոր
biber	պղպեղ

bilanço	հաշվեկշիռ
dış ticaret bilançosu	արտաքին առևտրի հաշվե- կշիռ
billür	բյուրեղ
Birleşmiş Milletler Teşkilatı	Միավորված ազգերի կազմակերպություն
birleştirep sağlamlaştırma	կոնսոլիդացիա (ազգային համախմբում)
bisiklet	հեծանիվ
bitey	Ֆլորա (Բուսական աշխարհ, որն է վայրի կամ երկրա- բանական դարաշրջանի բոլոր բուսական տեսակ- ների ամբողջությունը:)
bitki katranı	բուսախեժ, հռմ.՝ <i>կռեզ</i> (Որոշ ծառերի կեղևից հոսող մացուծիկ թանձր հյուսթ, որ օգտագործվում է որպես սոսինձ:)
bitki yağı	բուսական յուղ
bitkiler	բուսականություն
bitkisel dünya	բուսական աշխարհ
biyojenik(ği)	կենսածին
biyosfer	կենսոլորտ
bizon	բիզոն
boa yılanı	անակոնդա
boğa	ցուլ
boğaz	1) կոկորդ, բուկ 2) բերան, վզիկ (շիկ և այլն) 3) նեղուց 4) գետաբերան 5) կիրճ, կապան
boksit(di)	բոքսիտ
borsa	բորսա (սակարան)

boru	խողովակ
boru hattı	խողովակաշար
bostan	բանջարանոց
bostan korkuluğu	բանջարանոցային խրտվի- լակ
botanik	բուսաբանական
bostan bahçesi	բուսաբանական այգի
botanikçılık(ği)	բուսաբուծություն
boya	ներկ
boz toprak(ğı)	գորշ հող
bozkır	տափաստան
böcek(ği)	միջատ
böğürten մոշ. böğürten ağacı	մոշենի
bölge	շրջան, գոտի, մարզ, զոնա
bölge müzesi	գավառագիտական թան- գարան
sınır bölgesi	սահմանամերձ գոտի
bölgelere ayırma	շրջանցում
bölgesel politika	տարածաշրջանային քաղա- քականություն
buğday	ցորեն
buğu	գոլորշի, շոգի
buhar, տե՛ւ buğu	
buharlaşıma	գոլորշիացում
buharlaştırıcı	ռեֆրիժերատոր
bulgu	հայտնագործություն
bulus, տե՛ւ bulgu	
bulut	ամպ
bulutluluk(ğu)	ամպամածություն
bulutsuz	պարզկա
burun	1) քիթ 2) կտուց 3) հրվանդան
buz	սառույց
buz devri	սառցային շրջան

buz dolabı
buzkırın
buz kütlesi
buzlanma
buz tarlası
bütçe
büyükelçi

սառնարան
սառցահատ
այսբերգ (սառցալեռ)
սառցապատում
սառցադաշտ
բյուջե
արտակարգ և լիազոր
դեսպան

camlık(ğı)
canavar
canavarcılık(ğı)
cari kontrolü
cemaat(tı)

cet(ddi)
cevher
bakır cevheri
ceviz
ceviz ağacı
ceylan
cinsiyet
civa
civa basıncı
coğrafi atlas
coğrafi genişlik(ği)

coğrafi iş bölümü

Cc

ջերմոց
գազան
գազանաբուծություն
մշտադիտարկում
1) ժողով, հավաքույթ, հասա-
րակություն, հանրություն,
ժողովուրդ, ամբոխ 2) հա-
մայնք (կրոնական)
նահապետ
ապար (հանքաքար)
պղնձաքար
ընկույզ
ընկուզենի
վիթ
սեռատարիքային կազմ
սնդիկ
սնդիկիսյուն
աշխարհագրական ատլաս
աշխարհագրական լայնու-
թյուն
աշխատանքի աշխար-
հագրական բաժանում

coğrafi keşif	աշխարհագրական հայտնագործություն
coğrafi konum	աշխարհագրական դիրք
coğrafi koordinatlar	աշխարհագրական կոորդինատներ
coğrafi uzunluk(ğu)	աշխարհագրական երկայնություն
coğrafi zar	աշխարհագրական թաղանթ
coğrafi	աշխարհագրական
coğrafya bölgesi	աշխարհագրական գոնա
coğrafya haritası	աշխարհագրական քարտեզ
coğrafya konsayıları, տե'ս	
coğrafi koordinatlar	
coğrafya ortamı	աշխարհագրական միջավայր
coğrafya	աշխարհագրություն
cumhurbaşkanı	հանրապետության նախագահ

Çç

çadır	վրան
çadır altı	ա) շտաբ, բ) պատերազմական դրություն
çağ , orta çağ, gençlik çağı	1) դարաշրջան, դար 2) տարիք, տարիքային շրջան. միջին դարեր. պատանեկության շրջան
çakal	շնագայլ
çalı	թուփ
çalılık(ğı)	թփուտ
çalışabilir nüfus	աշխատունակ բնակչություն
çalışma kabiliyeti	աշխատունակություն
çalışma kaynakları	աշխատանքային ռեսուրսներ

çalışma piyasası
çam
çam fıstığı
çam sakızı
çamaşır makinesi
çamur
çamur suyu
çarşı, kapalı çarşı

çarşı hamamı

çat

çavdar

çay¹

çay²

çayır¹

çayır makinesi

çayır otu

çayır².

çelik(ği)

çeşnilik(ği), տե՛ւ bahar²

çevre

çevre bilimi

çevre kirligi

աշխատանքային շուկա
սոճի

սոճու կոնգու

սոճու խեժ

լվացքի մեքենա

ցեխ, տիղմ

ցեխաջուր

շուկա, ծածկած շուկա

ընդհանուր (հասարակա-
կան) բաղնիք (Թուրքիա-
յում)

երկու ճանապարհի կամ
գետակի միացման տեղը,
խաչմերուկ

տարեկան (աշորա)

գետակ, առու

1) թեյ 2) ընդունելություն,
թեյախմություն

1) մարգագետին, փոքր մար-
գագետին, բացատ, արո-
տավայր, արոտ 2) մարգա-
գետնի խոտ, արածելու
խոտ

խոտհար, խոտինձի մեքենա
շյուղախոտ

վառվռուն

պողպատ

1) շրջանակ, ոլորտ 2) շրջա-
պատ, միջավայր

էկոլոգիա

շրջակա միջավայրի աղտո-
տում

çevre koruması

çiçek(ği)

çiçekçilik(ği)

çiftçi

çiftlik(ği)

çığ

çilek(ği)

çimento

çinar

çini

çinko

çinli

çita

çivi yazılı tutanak(ği)

çiy

çok karınlık(ği)

çöküntü

çöl , yarı çöl, kum çölü

çölleşme

çömlekçi

çömlekçilik(ği)

çorak yer

çukur

çukurluk(ğu)

շրջակա միջավայրի պահ-
պանություն 3) մերձակայք,
շրջակայք

ծաղիկ

ծաղկաբուծություն

մաճկալ, հողագործ, երկրա-
գործ, ֆերմեր

ֆերմա

ձյունահյուս

ելակ

ցեմենտ

սոսի

հախճապակի

ցինկ

չինացի

հեպարդ

սեպագիր արձանագրություն
ցող

բազմակնություն

իջվածք

անապատ, կիսաանապատ
ավազային անապատ

անապատացում

բրուտագործ

բրուտագործություն

աղուտ

1) փոս, գուբ, հոր, փոսորակ,
փորվածք

2) ներս ընկած, փոս ընկած,
գոգավոր

3) փոսիկ (այտի վրա և այլն)
գոգավորություն

dağ
dağ eteği
dağ dağ başı

dağ geçidi
dağ sıraları(... *sırt*)
dağ dünyası
dağ iklimi
dağ kitlesi

dağ boğazı
dağ oluşumu
dağ yamacı
dağcı

dağcılık(ği)
dahil etme

dakika
dalga
defne
delikanlı

demir
demir ağacı
demir hurdası
demir filizi
demirci
demircilik(ği)
demirkapı
demiryolu

Dd

լեռ
լեռան ստորոտ
ա) լեռնագագաթ բ) վայրի,
ամայի վայր
լեռնանցք
լեռնաշղթա
լեռնաշխարհ
լեռնային կլիմա
լեռնային մասսիվ, լեռնա-
զանգված
ձոր
լեռնագոյազում
լեռնալանջ
լեռնարշավորդ (լեռնագնաց,
ալպինիստ)
ալպինիզմ
անեքսիա (բռնակցում), նե-
րառում
րոպե
ալիք
դափնի
պատանի, պատանյակ, ջա-
հել տղա
երկաթ
երկաթածառ
երկաթի ջարդոն
երկաթաքար
դարբին
դարբնություն
սահանք
երկաթուղի

demir ulaşımlı
demografi
denge, տն՝ւ bilanço
deniz
deniz esintisi
deniz akıntısı
deniz ulaştırması
deniz kıyısı
deniz yüzeyi
deniz düzeyi
deniz iklimi
deniz rüzgarı
deniz feneri

denizaltı akıntısı
denizaşırı ülkeler
denizci
denizcilik(ği)
deprem
deprem kuşağı
deprem odağı
deprem ortası
depremyazar
derbent(di)
dere

derecik(ği)
dergi
deri

dericilik(ği)
deve dikenli
deve

երկաթուղային տրանսպորտ
ժողովրդագրություն

ծով
ծովագեփյուռ
ծովային հոսանք
ծովային տրանսպորտ
ծովափ
ծովի մակերևույթ
ծովի մակարդակ
ծովային կլիմա
բրիգ
փարոս, ազդանշանային
կրակ

ստորջրյա հոսանք
անդրծովյան երկրներ
ծովագնաց
նավարկություն
երկրաշարժ
երկրաշարժի գոտի
երկրաշարժի էպիկենտրոն
վերնակենտրոն
երկրաշարժագիր
լեռնանցք

1) առու, վտակ 2) նեղ ու խոր
գետահովիտ, հեղեղատ

առվակ
ամսագիր

1) կաշի, մորթ, մաշկ 2) կեղև,
կլեպ (պտուղների)

կաշեգործություն
ուղտափուշ
ուղտ

devecilik(ği)
devekuşu
devir (vri), taş deviri

Devlet alanı
Devlet borcu
Devlet bünyesi
Devlet dili
Devlet dini
Devlet dizgesi
Devlet katibi
Devlet kredisi
Devlet sahası, տե՛ւ Devlet
alanı
Devlet sistemi, տե՛ւ Devlet
dizgesi
Devlet yönetimi
Devlet
Devlet adamı
Devlet bankası
Devletin egemenliği
devre

devri alem gezisi

dış borç
dış ekenomik bağlar

dış piyasa
dış politika

ուղտաբուծություն
ջայլամ

1) դարաշրջան, ժամանակա-
շրջան, ժամանակ
2) պտույտ, դարձ, դարձա-
պտույտ, բոլորապտույտ,
բոլորաշրջան. քարե դար
պետական տարածք
պետական պարտք
պետական կառուցվածք
պետական լեզու
պետական կրոն
պետական կարգ
պետական քարտուղար
վարկ

պետական կառավարում
պետություն
պետական գործիչ
պետական բանկ
պետության սուվերենություն
շրջան (տարբեր նշ.), շրջա-
նառություն, փուլ
շուրջերկրյա
ճանապարհորդություն
արտաքին պարտք
արտաքին տնտեսական կա-
պեր
արտաքին շուկա
արտաքին
քաղաքականություն

dış siyaset, տն՝u dış politika	արտաքին առևտուր
dış ticaret	արտահանում
dışsatım	լեզվաընտանիք
dil ailesi	գոտիական ժամանակ
dilim saati	կրոն
din	դինոզավր
dinozor	դիվանագիտություն
diplomasi	դիվանագետ
diplomat	դիվանագիտական ան-
diplomatik dokonulmazlık(ğı)	ձեռնմխելիություն
diplomatik ilişkiler	դիվանագիտական հարաբե- րություններ
dizey	ֆաունա
doğa yönetimi	բնօգտագործում
doğal durum	բնական պայման
doğal gaz boru hattı	գազամուղ
doğal kaynak(ğı)	բնական ռեսուրս
Doğal uydu	բնական արբանյակ
doğu	արևելք
doğulu engerek	գյուրգա
doğum oranı	ծնելիություն
dolu ¹	1) լիքը, լի, լեփ-լեցուն 2) լից- քավորված
dolu ²	կարկուտ
dolu tanesi	կարկտահատ
dolunay, տն՝u bedir	
domates	պոմիդոր (լոլիկ)
domuz	խոզ
domuzculuk(ğu)	խոզաբուծություն
don çözülmesi	ձնհալ
donma	ցրտահարություն
dökme demir	թուջ

döngü	շրջապտույտ
döviz	արժույթ
dram	դրամ
drenaj	1) ցամաքուրդ 2) ջրաքաշում
dua	աղոթք
duman sisi	ծխամշուշ
dükkan	կրպակ, խանութ
dünya çarşısı	համաշխարհային շուկա
dünya ekonomisi	համաշխարհային տնտեսություն
dünya okyanusu	համաշխարհային օվկիանոս
dünyanın günlük dönmesi	երկրի օրական պտույտ
dünyanın yıllık dönmesi	երկրի տարեկան պտույտ
düz yer	հարթավայր

Ee

ebekuşağı	(ու) ծիածան
ekinoks	գիշերահավասար
ekmek(ği)	հաց
ekoloji	էկոլոգիա
ekonomi dalları	տնտեսության ճյուղեր
ekonomi kolları, տե՛ւ ekonomi dalları	
ekonomi	էկոնոմիկա
ekonomik acıdan aktif nüfus	տնտեսապես ակտիվ բնակչություն
ekonomik albuka	տնտեսական շրջափակում
ekonomik bağlar	տնտեսական կապեր
ekonomik çevrim	տնտեսական շրջան
eksiltme	աճուրդ
ekskavator	էքսկավատոր
ekvator	հասարակած
elbise	հագուստ, զգեստ, շոր

elçilik(ği)	դեսպանություն
elektrik lambası	էլեկտրալամպ
elektrik santrali	էլեկտրակայան
elektrikli lokomotiv	էլեկտրաքարշ
elma	խնձոր
elma ağacı	խնձորենի
elmas	ալմաստ, ադամանդ
emek(ği)	աշխատանք
emirlik(ği)	էմիրություն
endüstri	արդյունաբերություն
endüstri şehirleri	արդյունաբերական քաղաք-ներ
endüstriyel bitkiler	տեխնիկական մշակաբույսեր
enerji dengesi	էներգետիկական հաշվեկշիռ
enerji endüstrisi	էներգետիկա
enerji	էներգիա
enflasyon	արժեզրկում (ինֆլյացիա)
engerek(ği)	իծ
enlem, kuzey enlemi	լայնություն, հյուսիսային լայնություն
entegrasyon	տնտեսական համագործակցություն
Erendiz	Լուսնթագ (Յուպիտեր)
erg	էրգ
erik(ği)	սալոր
erik ağacı	սալորենի
erkeç(ci)	արու այծ, նոխազ, քոշ
erken yetişen, un' u erkenci	վաղահաս
erkenci	հայ
Ermeni	1) հայոց լեզու 2) հայերեն
Ermenice	Հայաստան
Ermenistan	էշ (ավանակ)
eşek(ği)	միս
et	

et sanayii
etnografya
etraf
ev hayvanı, տե՛ u evcil
ev işi
evcil
evlek(ği)

evlilik yaşı
evlilik(ği)
evren
evrenbilim

eyalet շրջան,

faal yanardağ
fabrika
fasulye
Fauna, տե՛ u dizey
Federasyon
fener

fesleğen
feza

feza gemisi
feza istasyonu
findık(ğı)
findıklık(ğı)

մսի արդյունաբերություն
ազգագրություն
շրջակայք

տնայնագործություն
ընտանի կենդանի
1) ակոս 2) առու, ոռոգման
ջրանցք
ամուսնական տարիք
ամուսնություն
տիեզերք
տիեզերաբանություն, տիեզե-
րագիտություն
գավառ, նահանգ, պրովին-
ցիա

Ff

գործող հրաբուխ
գործարան
լոբի

դաշնություն
1) լապտեր 2) փարոս, ազդա-
նշանային կրակ
ռեհան
1) ազատ տարածություն, լայ-
նարձակություն 2) *ֆիզ.*
դաշտ 3) տիեզերք, տիեզե-
րական տարածություն
տիեզերանավ
տիեզերական թռիչքակայան
պնդուկ
տկոդնուտ

firtına	փոթորիկ
firtınakuşu	(ոս) մրրկահավ
fistik(ğı)	պիստակ
fistik ağacı	պիստակենի
fil	փիղ
filo	նավատորմ
finans	ֆինանսներ
finans sermayesi	ֆինանսական կապիտալ
Finn dili	ֆիններեն
Finn	ֆինն
firavunfaresi	մանգուստ (փարավոնամուկ)
firkateyn	ֆրեգատ (եռակայմ նավ)
firma	ֆիրմա
firuze	փիրուզ
fiyat(tı)	զին
flamankuzu, տե՛ւ flamingo	
flamingo	ֆլամինգո
flora, տե՛ւ bitey	
fok	փոկ
fon	ֆոնդ
fosforit(ti)	ֆոսֆորիտ
fosil	բրածո
fosil bitkiler	բրածո բույսեր
fosil organizmlar	բրածո օրգանիզմներ
Fransız	ֆրանսիացի
Fransızca	ֆրանսերեն
frenküzümü(nü)	հաղարջ(<i>կարմիր</i>)
frenküzümü ağacı	հաղարջենի

gayrisafi iç ürün

gayzer

Gg

համախառն ներքին արդ-
յունք

գեյզեր

gaz
gazete
gazocağı
gece
geceyarısı
gelenek(ği)
gelişen ülke
gelişmiş ülke
gemi
gemi yapımı, yelkenli gemi

geniş yapraklı orman
gergedan

geyik(ği)
geyikçilik(ği)
gezegen
gezegenler arasındaki
boşluk(ğu)
gezegenler problemleri

gezi
gıda ürünü
goril
göç(cü)

göç etmek

göçebe kabilesi
göçebe

1) գազ 2) կերոսին
թերթ

1) գազօջախ 2) նավթավառ
գիշեր
կեսգիշեր
ավանդույթ
զարգացող երկիր
զարգացած երկիր
նավ
նավաշինություն, առագաս-
տանավ
լայնատերև անտառ
ոնգեղջյուր

եղջերու
եղջրվաբուծություն
մոլորակ
միջմոլորակային տարա-
ծություն
համամոլորակային հիմնա-
խնդիրներ
էքսկուրսիա
սննդամթերք
գորիլա
1) միգրացիա, տեղափոխու-
թյուն, գաղթ, քոչ, վերաբնա-
կեցում 2) չու.
ա) տեղափոխվել, գաղթել,
քոչել բ) չվել գ) արժանա-
նալ հանդերձյալ կյանքի,
մեռնել
քոչվորական ցեղ
քոչվոր, վաչկատուն

göçebelik(ği)
göçmen

gök gürlütüsü

gök(kü, gü)

gök cimi

gök taşı

gökada

gökkuşağı(nı), տե՛ u ebekuşağı

gökyüzü

göl

gölcük(ğü)

gölek(ği), տե՛ u gölcük

grafit

granit

gri ayı

gübre

gül

gül ağacı

gümrük vergisi

gümrük(ğü)

gümüş

gündüz

güneş

güneş sistemi

güneş tutulması

güneşin doğması

güney

güney Amerika kunduzu

Gürcü

gürgen

güve

քոչվորություն

գաղթական, վտարանդի,
տարագիր, ներգաղթած,
փախստական

որոտ

երկինք, երկնականար

երկնային մարմին

երկնաքար

գալակտիկա

երկնականար

լիճ

լճակ (փոքր լիճ)

գրաֆիտ

գրանիտ

գորշ արջ

պարարտանյութ

վարդ

վարդենի

մաքս

մաքսատուն

արծաթ

կեսօր

արև

արեգակնային համակարգ

արևի խավարում

արևածագ

հարավ

ճահճակուղք

վրացի

բոխի

ցեցե ճանճ

güz
güzergah
güzlük ekin(ler)

աշուն
ավտոմայրուղի
աշնանացան մշակաբույս

Hh

hac(ccı)
hafta
halfa
halı
halıcılık(ğı)
haliç(ci)
haliflik(ği)
halk
halkoyu(nu)
hammade
haritacılık(ğı)
harita
harp(bi), vatandaş harbi

hava
hava hattı

hava alanı
hava havzası
hava kitlesi
hava limanı, տե՛ւ հաւա ալան
hava ulaşımı
havaküre, տե՛ւ atmosfer. alt
havaküre
havanın sıcaklığı ողի
havari

ուխտագնացություն Մեքքա
շաբաթ (յոթ օրը)
հալֆա
գորգ
գորգագործություն
գետաբերան, ծովածոց, ծոց
խալիֆայություն
ժողովուրդ, բնակչություն
հանրաքվե
հումք
քարտեզագրություն
քարտեզ
պատերազմ, կռիվ.
քաղաքացիական
պատերազմ
1) օդ, մթնոլորտ
օդային զինծ, օդային ուղի
2) եղանակ 3) կլիմա
օդանավակայան
օդային ավազան
օդային զանգված
օդային տրանսպորտ
ներքնոլորտ
ջերմաստիճան
1) համախոհ 2) առաքյալ
(Քրիստոսի)

havayolu şirketi	ավիաընկերություն
havra	1) սինագոգ (հրեաների աղոթատուն տաճար) 2) աղմկոտ տեղ
havuç(cu)	գազար
havuz, yüzme havuzu	1) ջրավազան 2) նավանորոգարան. լողավազան
havyar	խավիար, ձկնկիթ
havza	հավզա (տարբեր նշ.)
hayvan	կենդանի, տավար, անասուն, գազան
büyük baş hayvan	խոշոր եղջերավոր անասուն
hayvancılık(ğı)	անասնապահություն, անասնաբուծություն
hektar	հեկտար
hendek(ği)	առվափոս, փոս, խրամ, խրամատ, խանդակ
hevea	հեվեա
hıristyanlık(ğı)	քրիստոնեություն
hıristyan	քրիստոնյա
hicri	մուսուլմանական թվականության համակարգով, ըստ հիջրեթի
hicri takvim	մուսուլմանական թվականության համակարգը, որ սկսվում է մ. թ. 622 թվականից, հիջրեթ ջրագրական ցանց
hidrografik şebeke	ջրովորտ
hidrosfer	պրոտեկտորատ
himaye altındaki devlet	հնդկահավ
hindi	բամբուկ (հնդկեղեգ)
hint kamışı	հնդիկ, հնդկացի
Hintli	

hisse senedi, տե՛ս aksiyon
hisse senetli şirket

hummaz
hurma
hurma ağacı
hüküm(kmü)
hükümet
hükümet darbesi
hümüs

ihlamur
ıllıman
ıllıman iklim
Iraklı
ırgat

ırk
ırkçı
ırkçılık(ğı)
ırkî ahmer

ırkî asfer
ırkî beyaz
ırkî esved
ırmak(ğı)
ısı dengesi
ısı enerjisi
ısı kuşak(ğı)
ısırgan
ısıtım

բաժնետիրական ընկերու-
թյուն
ավելուկ, թրթնջուկ
արմավ
փյունիկյան արմավենի
իշխանություն
կառավարություն
պետական հեղաշրջում
հումուս (բուսահող)

I1

լորենի
բարեխառն
բարեխառն կլիմա
իրաքցի
բատրակ, օրավարձու բան-
վոր
ռասա
ռասիստ
ռասիզմ
արմենոիդ, ամերիկյան ռա-
սա
մոնղոլոիդ
եվրոպեոիդ
նեգրոիդ
գետ (մեծ)
ջերմային հաշվեկշիռ
ջերմային էներգիա
արևադարձային գոտի
եդինջ
տաքացում, ջերմացում

ısıtma

1) տաքացում, տաքացնելը,
ջերմացում, ջերմանալը,
ջերմացնելը 2) ջեռուցում,
ջեռուցելը

ıslak(ğı)

թաց, խոնավ, տամուկ

ıspanak(ğı)

սպանախ

ıssız

անապատային, անմար-

դաբնակ

ıstakoz

օմար

ışık küre

լուսուլորտ

ışın

ճառագայթ

İi

iç sular

ներքին ջրեր

idare merkezi

վարչական կենտրոն

iğ ağacı

(ու) իլենի (Իլենագգիների ըն-
տանիքին պատկանող
թփաբույս:)

iğde

փշատ, փշատենի

iğiliç(ci)

գաղձ (գալլախոտ)

iğneyapraklılar ormanı

փշատերև անտառ

ihraç(cı), sermaye ihracı

1) արտահանում, արտահա-
նություն, կապիտալի
արտահանում 2) հեռա-
ցում, արտաքսում, վտա-
րում

ihtal(li)

ներմուծում

ihtalat, տե՛ւ ihtal

ihtisas

մասնագիտություն, մասնա-
գիտացում

ihtiyar

ծեր, տարեց

iklim

կլիմա

il	իլ, վիլայեթ (<i>թուրք.</i>)
iletiřim yolları	հաղորդակցության ուղիներ
ilkbahar, unı' u bahar ¹	
imalat sanayii	մշակող արդյունաբերություն
imalathane	մանուֆակտուրա
imparator	կայսր, միկադո (Ճապոնա- կան կայսրի տիտղոսը)
inci	մարգարիտ
inci çiçeđi	հովտաշուշան
inci avcılıđı	մարգարտորսություն
İncil	<i>կրոն.</i> Ավետարան, Նոր կտա- կարան
incir	թուզ
incir ağacı	թզենի
inik deniz	տեղատվություն
inřaatmalzemeleri sanayii	շինանյութերի արդյունաբե- րություն
inřaat malzemesi	շինանյութ
ipekçilik(đi)	մետաքսագործություն
iskele	նավահանգիստ
islah	հողաբարելավում
islam	իսլամ
İspanyol	իսպանացի
istiridye	ոստրե
iř gücü	աշխատուժ
iřbirliđi	համագործակցություն
iřbölümü	աշխատանքի բաժանում
iřletme	ձեռնարկություն
iřleyen sanayi	վերամշակող արդյունա- բերություն
iřsizlik(đi)	գործազրկություն
İtalyan	իտալացի
izobar	իզոբար

izoterm

իզոթերմ

jaguar

jandarma

Japon

jeolog

jeoloji

jeolojik devri

jeolojik etüdler

jeopolitik

jet

jet uçağı

jinseng

jüt

Jj

ամերիկյան հովազ, յագուար
ժանդարմ, ոստիկան

1) ճապոնացի 2) ճապոնա-
կան

երկրաբան

երկրաբանություն

երկրաբանական դարա-
շրջան (էրա)

երկրաբանական հետախու-
զումներ

աշխարհաքաղաքականու-
թյուն

ռեակտիվ

ռեակտիվ ինքնաթիռ

ժենշեն

կորբոր (լորենագգիների
ընտանիքին պատկանող
բույս)

Kk

kaba yonca

kabak(ğı)

kabarma

kadastro

kahve

kahve ağacı

kahverengi toprak(ğı)

kaktüs

kamyon

առվույտ

դդում

մակընթացություն

կադաստր

սուրճ

սրճենի

դարչնագույն հող

կակտուս

բեռնատար մեքենա

Kanadalı	կանադացի
kanal	ջրանցք
kanguru	կենգուրու
kanyak(ğı)	կոնյակ
kanyakçılık(ğı)	կոնյակագործություն
kaplan	վագր
kar hattı	ձյան գիծ
kar	ձյուն
kar çığı	ձյունահյուս
kara iklimi	ցամաքային կլիմա
kara ¹	սև, սևագույն
kara ²	ցամաք, մայրցամաք
karabuğday	հնդկացորեն
karaçam	խեժափիճի
karınca	մրջյուն
karpuz	ձմերուկ
kartal	արծիվ
karton	ստվարաթուղթ
kasaba	ավան, փոքրիկ քաղաք
kasırğa	փոթորիկ, մրրիկ, պտտա- հոդմ
kast	կաստա
katar yolları, unı' u kervan yolları	
kauçuk(ğu)	կաուչուկ
kavun ağaçları	պապայա
kavun	սեխ
kaya	Ժայռ, քերծ, ապառաժ
kaya gibi	շատ պինդ
kayıntavuşu	մայրահավ
kaynak(ğı), hammadde kaynağı	1) աղբյուր 2) աղբյուր, բազա հումքային բազա 3) տեխ. գործում, եռակցում

kaz	սագ
keçi	այծ
keçicilik(ği)	այծաբուծություն
kedî	կատու
keklik(ği)	կաքավ
kenevir	կանեփ
kent ekonomisi	քաղաքային տնտեսություն
kent	քաղաք
kentleşme	ուրբանացում
kentsel nüfus	քաղաքային բնակչություն
kertenkele	մողես
kervan yolları	քարավանային ուղիներ
keten	վուշ
kına ağacı	հինա
Kıptî	ղպտի
kırağı	եղյամ
kıral, տե' u kral	
kırat	կարատ
kısa ömürlü	էֆեմեր (կարճակյաց)
kış	ձմեռ
kışnış	համեմ (զինձ)
kıta sahanlığı	շելֆ
kıyî	ափ, եզր
kıyî müdafaası(<i>kyııl savunması</i>)	առափնյա պաշտպանություն
kızılçık(ği)	հոն
kilise	եկեղեցի
kilovat	կիլովատ
kira	1) վարձակալություն 2) վարձավճար
	կեռաս
kiraz	կեռասենի
kiraz ağacı	կիվի
kivi	կոբալտ
kobalt	

kobra	կոբրա
kok kömürü	կոքս
kolibri	կոլիբրի
kombayn	կոմբայն
kombina	կոմբինատ
konfederasyon	համադաշնություն
Kongre	կոնգրես
konsantre	խտանյութ
konserve	պահածո
konsolos	հյուպատոս
konsoloshane	հյուպատոսություն
konsolosluk(ğu), տե՛ս konsoloshane	
konzern	կոնցերն
Koreli	կորեացի
koyun	ոչխար
kök nar	եղննի
kömür	ածուխ
köpek	շուն
köpekbahçı	շնաձուկ
köpekçilik(ği)	շնաբուծություն
köprü	կամուրջ
asma köprü	կախովի կամուրջ, շղթայա- կամուրջ
duba köprü	նավակամուրջ
taş köprü	քարե կամուրջ
köprücük(ği)	1) կամրջակ 2) անրակ
körfez	ծովածոց
köstebek(ği)	խլուրդ
köy	գյուղ
kral	թագավոր
krallık(ği)	թագավորություն
kristal(lı)	1) բյուրեղ 2) բյուրեղապակի

kriz	ճգնաժամ
kronoloji	Ժամանակագրություն
kuğu	կարապ
kum çölü	ավազային անապատ
kum faresi	ավազամուկ
kum toprağı	ավազահող
kum	ավազ
kumul	դյուն (ավազաբլուր)
kunduracılık(ğı)	կոշկագործություն
kunduz	կուղբ
kurak iklim	չորային եղանակ
kurak(ğı)	1) երաշտ, չորայնություն 2) չոր, չորային, երաշտային
kuraklık(ğı)	երաշտ
Kuran	Ղուրան
kurşun	կապար
kurt ¹ (du), yeleli kurt	1) գայլ բորենի 2) գայլենի, գայլի մորթի
kurt ² (du)	որդ, ճիճու
ipek kurdu	շերամի որդ, շերամ
kuş, evcil kuş , yırtıcı kuşlar	թռչուն, ընտանի թռչուն, գիշատիչ թռչուններ,
kuş pazarı	թռչնաշուկա
kutup ayısı	բևեռային արջ
kutup kurdu	բևեռային գայլ
kutup pırılması	բևեռափայլ
kutup tilkisi	բևեռային աղվես
kutup(tpu)	բևեռ (տարբեր նշ.)
kutuplaşma	բևեռացում
kutupsal gece	բևեռային գիշեր
kutupsal gündüz	բևեռային ցերեկ
kutupsal yıldız	բևեռային աստղ

kutupsal
kuvars
kuymaktaş(nı)
kuyu
kuzey
küçük çiftlik

küre

lağım

lağım çukuru

lahit(hdi)

lama

lamba

lastik(ği)

lav

leopar

Letonyalı

levz

leylak(ğı)

leylek(ği)

Libyalı

բնեռային

որձաքար

գաջ

ջրհոր

1) հյուսիս 2) հյուսիսային

խուտոր (մեկուսի, ա-

ռանձնացված կալվածք՝

հողամաս տիրոջ տնտե-

սության և բնակության

շինություններով (Ռուսաս-

տանում)), ագարակ

1) գունդ 2) երկրագունդ

Ll

1) ստորերկրյա փորված

անցք, ստորգետնյա ջրա-

փողրակ

կոյանոց, արտաքնոցի փոս

2) ական, ֆուգան (ական-

նառումք)

քարադամբան, քարադագաղ

ուղտայծ

լամպ

1) ռետին, ռեզին 2) ռետինե

լավա, հրահեղուկ զանգված

հովազ, ինձ

լատվիացի, Լատվիայի

բնակիչ

նշենի

յասաման

արագիլ

լիբիացի, Լիբիայի բնակիչ

liken	1) քարաքոս 2) բժշկ. որքին, մրմնջուկ
limon	լիմոն
limon ağacı	լիմոնի ծառ
litmus	լակմուս
litmus kağıdı	լակմուսի թուղթ
Litvanyalı	լիտվացի, Լիտվայի բնակիչ
lokomotiv	ջերմաքարշ
lomboz	լուսանցույց
Lortlar Kamarası	Լորդերի պալատ
Lübnanlı	լիբանանցի, Լիբանանի բնակիչ
lületaş	պեմզա, չեչաքար, սնկաքար, ծովափրփուր

Mm

maden	1) հանքաքար, հանքանյութ, հանք
maden yatağı	հանքավայր, հանքաշերտ
maden gübresi	հանքային պարարտանյութ 2) մետաղ 3) հանքարան, հանքահոր 4) մետաղե, մետաղյա
maden kömürü(nü)	քարածուխ
maden suyu	հանքային ջուր, հանքաջուր
mağara	քարանձավ, քարայր
mahalle	թաղամաս
mahkeme	դատարան
mal ekonomisi	ապրանքային տնտեսություն
maliyet	ինքնարժեք
mamut	մամոնտ
manda	գոմեշ

mandalina	մանդարին
mango	մանգո
meclis	մեջլիս
megapolis	մեգապոլիս
melez ¹	մուլատ, խառնածին
melez ²	կվենի, խեժափիճի
memba	աղբյուր
memba suyu, kuvvet membası	աղբյուրի ջուր, էներգիայի աղբյուր
memeliler	կաթնասուններ
memleket	1) երկիր 2) հայրենի երկիր, հայրենիք, ծննդավայր
memur	ծառայող, պաշտոնյա
mercan	բուստ
mercimek(ği)	ոսպ
mersinbalığı(nı)	ատլանտյան թառափ
meşe	կաղնի
meşelik(ği)	կաղնու անտառ, կաղնուտ
meşguliyet	զբաղվածություն
meteorolog	օդերևութաբան
meteoroloji	օդերևութաբանություն
meteoroloji istasyonu	օդերևութաբանական կայան
meydan	հրապարակ
meyva	միրգ
mısır	1) եգիպտացորեն, սիմինդր 2) եգիպտացորենի, սիմինդրի
mısır koçanı	եգիպտացորենի կողր
mısır yağı	եգիպտացորենի ձեթ
Mısır	Եգիպտոս
Mısırlı	եգիպտացի, Եգիպտոսի բնակիչ
millet	1) ազգ, ազգություն 2) ժողո-

millet meclisi	վուրդ, մարդիկ
milli din	ազգային ժողով
milli ekonomi	ազգային կրոն
milli konsolidasyon	ազգային տնտեսություն
	ազգային համախմբում (կոնսոլիդացիա)
milli park ազգային	պարկ
milli zenginlik(ği)	ազգային հարստություն
milliyetçilik(ği)	ազգայնականություն
mineral	միներալ
Moğol	մոնղոլ
molla	մոլլա
moloz	խիճ, խճաքար, կոպիճ
monarşi, mutlak monarşi	միապետություն, բացարձակ միապետություն
mors	ծովացուլ
mozole	դամբարան
muşmula	զկեռ
muşmula ağacı	զկեռենի
muz	ադամաթուզ (<i>բանան</i>)
muz ağacı	ադամաթզենի
mülk, kiralık mülk	անշարժ գույք, հողատի- րություն, վարձակալական գույք
mülkiyet, devlet mülkiyeti, özel	սեփականություն, պետական սեփականություն,
mülkiyet	մասնավոր սեփականու- թյուն
müze	թանգարան

Nn

nahiye	գավառակ, նախիե (վարչական միավոր Թուրքիայում)
namaz	նամազ (մուսուլմանների աղոթքը)
nane	անանուխ, դադձ
nar	նուռ, նռնենի
narenciye	ցիտրուսներ
nehir ağı	գետային ցանց
nehir dönemesi	գետագալար
nehir havzası	գետի ավազան
nehir sistemi	գետային համակարգ
nehir(hri)	գետ
nehir gemiciliği	ա) գետային նավագնացություն բ) գետային տրանսպորտ
nehir gemisi	գետանավ
nesil(sli)	սերունդ
nışadır	անուշադր
nışadır ruhu	անուշադրի սպիրտ
nilüfer	նունուֆար, ջրաշուշան, հարսնամատ
nohut(du)	սիսեռ
Norveçli	նորվեգացի, Նորվեգիայի բնակիչ
Nuhun gemisi	Նոյյան տապան
nüfus kadrosu	բնակչության կազմ
nüfusun doğal artması	բնակչության բնական աճ
nüfusun orta yaşı	բնակչության միջին տարիք
nüfusun yeniden üretimi	բնակչության վերարտադրություն

okaliptüs
okrug ,askeri okrug

oniqs
ordu
ordu merkezi
ordugah
orman, balta görmedik orman
orman endüstrisi

orman kaynağı
orman ekonomisi
ormancılık(ğı)

ortaklık(ğı)
oruç
Osmanlı

ot
yabani otu
otel
otlak(ğı)
otlubağa
otobüs
ozon

Oo

Էվկալիպտ
օկրուգ, զինվորական օկրուգ

օնիքս (եղնգաքար)
բանակ
բանակի շտաբ
ճամբար, բանակատեղ
անտառ, կուսական անտառ
անտառային արդյունա-
բերություն

անտառային ռեսուրս
անտառային տնտեսություն
անտառաբուծություն, ան-
տառամշակում

շրջակայք, մերձակայք
պաս, պահք

1) օսմանցի, Օսմանյան կայս-
րության հպատակ 2) օս-
մանյան, օտտոմոնյան

խոտ(*դալար*)
մոլախոտ
հյուրանոց
արոտավայր, արոտ
դոդոշ
ավտոբուս
օզոն

ökse

ökseotu(nu)

öküz

ölümlülük(ğü)

ömür(mrü)

önder

ör

ördek(ği)

öreke

öreke taşı

örs

örümcek(ği)

örümcek ağı

ötleğen

Özbek

özel mülkiyet

özelleştirme

özerklik(ği), տե՛ւ özyönetim

özyönetim

padişah

palamut

pamuk(ğu)

pamuk ağacı, pamuk fidanı

panayır

Öö

տիպիս (խեժի տեսակ է, որն
առաջանում է ճագրմ
բույսի պտղի վրա:)

ճագրմ

էգ, ցուլ

մահացություն

կյանք(*կյանքի տևողություն*)

առաջնորդ

1) ցանկապատ 2) միջնորմ,
վարագույր 3) *փխբ*. խոչըն-
դոտ, արգելք 4) հողա-
պատնեշ, պատվար

բադ

ճախարակ, իլիկ

խութ, ստորջրյա ժայռ

զնդան, սալ

սարդ

սարդոստայն

շիկահավ

ուզբեկ

մասնավոր սեփականություն

սեփականաշնորհում

ինքնավարություն

Pp

փադիշահ, սուլթան

կադին, խոզակադին

բամբակ

բամբակենի, բամբակաբույս

տոնավաճառ

pancar, şeker pancarı	ճակնդեղ, բազուկ, տակ
panorama	շաքարի ճակնդեղ
Panteon	համայնապատկեր
panter	պանթեոն
papağan	հովազ
papatya	թուրակ
papaz	երիցուկ
para, madeni para, ana para	հոգևորական, քահանա
	փող, դրամ ,
	մետաղադրամ, դրամագլուխ,
	կապիտալ
paraşüt	պարաշյուտ, անկարգել
park	1) զբոսայգի, պուրակ 2) ավ-
	տոհավաքակայան
parşömen	մագաղաթ
parşömen kağıdı	մագաղաթանման թուղթ, մա-
	գաղաթաթուղթ
patates	կարտոֆիլ
patlıcan	սմբուկ
patrik(ği)	պատրիարք
Dünya ermenileri baş patrikği	Ամենայն հայոց կաթողիկոս
Ermeni patrikği	հայոց պատրիարք
pay senedi	արժեթուղթ
peçe	փարանջա, քող (երեսի)
petrokimya	նավթաքիմիա
peyk, suni peyk	1) արբանյակ արհեստական
	արբանյակ 2) <i>քղք.</i> կախյալ,
	կախման մեջ գտնվող
peyk devlet	ուրիշ պետությունից կախյալ
	երկիր
peynir	պանիր
piton	անակոնդա

piyasa ,dış piyasa, dünya piyasası

iç piyasa

plaj

plantasyon

plantasyon ekonomisi

platform

platin

politika

Polonyalı

porselen

portakal

portakal ağacı

Portekizli

1) շուկա, շուկայական գին, արտաքին շուկա, համաշխարհային շուկա
ներքին շուկա 2) հրապարակ, զբոսավայր
լողափ
պլանտացիա
պլանտացիոն տնտեսություն
պլատֆորմ
պլատին, լուսնոսկի
քաղաքականություն
լեհ, Լեհաստանի բնակիչ
ճենապակի
նարինջ
նարնջի ծառ
պորտուգալացի, Պորտուգալիայի բնակիչ

Rr

radar

radasyon

radio

rakım

ramazan

rant

reform

reyhan

robot

ռադար, ռադիոտեղորոշիչ
ճառագայթում
ռադիո
բարձրությունը ծովի մակերևույթից
ռամազան (Լուսնային օրացույցի իններորդ ամիսն է, որի ընթացքում մուսուլմանները ծով են պահում:)
ռենտա
ռեֆորմ
ռեհան
ռոբոտ

roket
 römorkör
 Rum

 Rumen
 Rus
 rüzgar ,muhalif rüzgar

հրթիռ
 քարշանավ, քարշակող նավ
 1) հույն (Թուրքիայում և որևէ
 այլ մուսուլմանական
 երկրում ապրող) 2) բյու-
 զանադացի
 ռումին, ռումինացի
 ռուս
 քամի, հողմ, հանդիպակաց
 քամի

saat
 saat dilimi, yerel saat

sahip(bi)
 sahra
 sakırga
 sakız kabağı
 sakız
 sakız ağacı
 saksagan
 sal
 salamandra
 salatalık(ğı)
 saldırı
 sam yeli

sami dilleri
 samur, su samuru

sanat

ժամ
 ժամային գոտի, տեղական
 ժամանակ
 սեփականատեր
 անապատ, տափաստան
 տիգ
 դդմիկ
 ծամելու խեժ, ծամոն
 պիստակենի
 կաշաղակ, անծեղ
 լաստ, լաստանավ
 սալամանդր
 վարունգ
 ագրեսիա, հարձակում
 սամուր (տաք, չոր քամի
 արաբական աշխարհում)
 սեմաքամյան լեզվաընտանիք
 1) ամույր 2) սամույրի մորթի,
 սամուրենի , ջրասամույր
 1) արվեստ 2) արհեստ

Ss

sanayi bölgesi
sanayi düğümü
sanayi işletmesi

sanayi kompleksi
sanayi maddeleri

sanayi merkezi
sanayi noktası
sancak(ğı)

saniye
saray
Beyaz Saray
sarımsak(ğı) u
sarısabır
sarkıt
sarnıç(cı)
sarnıç gemisi
sayfiye
sayım ,nüfus sayımı

Sayıştay

saz¹
saz²

sebze
sefer grubu
sekoya
sel

արդյունաբերական շրջան
արդյունաբերական հանգույց
արդյունաբերական ձեռնար-
կություն

արդյունաբերական համալիր
արդյունաբերական ապ-
րանքներ

արդյունաբերական կենտրոն
արդյունաբերական կետ

1) դրոշակ, դրոշ 2) նավի աջ
կողը 3) սանջակ (վարչա-
կան միավոր Թուրքիա-
յում)

վայրկյան
ապարանք, պալատ
Սպիտակ տուն

խտոր
ալոե

շթաքար

1) ջրամբար 2) ցիստեռն

նավթատար նավ
ամառանոց, վիլլա

մարդահամար, բնակչության
մարդահամար

Ֆինանսական բարձրագույն
խորհուրդ (Թուրքիայում)

եղեգ

սազ (պղնձե լարերով արևել-
յան երաժշտական գործիք)

բանջարեղեն
արշավախումբ

սեքվոյա

հեղեղ

Selçuki, Selçuklu
 senato
 sendika
 serap(bı)
 serbest ekonomik bölge
 serçe
 sermaye
 sermaye birikimi
 sermaye yatırımları ,mali
 sermaye

 servis
 servis alanı
 sezon

 sıcak(ğı)

 sığircık(ğı)
 sığlık(ği)
 sınır
 sınırdaş ülke
 sınırdaş

 Sırp
 sırtlan
 sidre
 siklon
 silahlı kuvvetler
 sinagog
 sincap(bı)
 sinek(ği)
 sinema

սելջուկներ
 սենատ
 սինդիկատ
 միրաժ (օդատեսիլ)
 ազատ տնտեսական գոտի
 ճնճղուկ, ծիտ
 1) կապիտալ, դրամագլուխ
 կապիտալի կուտակում
 կապիտալի ներդրում ֆի-
 նանսական կապիտալ
 2) ունեցվածք, հարստու-
 թյուն 3) ինքնարժեք
 սպասարկում
 սպասարկման ոլորտ
 1) եղանակ (տարվա) 2) ժա-
 մանակ, ժամանակաշրջան
 1) շոգ, տապ, տոթ, տաքու-
 թյուն, ջերմություն 2) տաք,
 ջերմ
 սարյակ
 ծանծաղուտ
 սահման, սահմանագիծ
 սահմանակից երկիր
 սահմանամերձ, սահմանա-
 կից
 սերբ
 բորենի
 լոտոս
 ցիկլոն
 զինված ուժեր
 սինագոգ
 սկյուռ
 ճանճ
 կինոթատրոն

sintetik teli	սինթետիկ մանրաթել (քիմիական մանրաթել)
sintine	նավամբար
siroko	սիրոկկո (քամու տեսակ Հյուսիսային Աֆրիկայում)
sis	մեզ, մշուշ, մառախուղ, մշուշաքող
sivrisinek(ği)	մոծակ
siyasi harita	քաղաքական քարտեզ
soda	1) սոդա 2) գազով ջուր
soğan. taze soğan	1) սոխ 2) կոճղեզ (բույսերի) կանաչ սոխ
soğuk(ğu)	1) ցուրտ 2) սառը, պաղ
solucan	որդ, ճիճու
sonda	զոնդ
sondaj kuyusu	հորատանցք
sonsuz kar	հավերժական ձյուն
soy metal	ազնիվ մետաղ
soy	տոհմ, ազգուտակ, նախնիներ
soya	սոյա
söğüt(dü) ,saklım söğüt	ուռի, ուռենի, լացող ուռենի
sönmüş yanardağ	հանգած հրաբուխ
spor	սպորտ
stadyum	ստադիոն
statü	ստատուս
su bölümü	ջրբաժան
su elektrik santrali	ջրաէլեկտրակայան
su(yu)	ջուր
su dengesi	ջրային հաշվեկշիռ
su kaynakları	ջրային ռեսուրսներ
su ekonomisi	ջրային տնտեսություն
su ulaşımı	ջրային տրանսպորտ

su bitkileri
 su hayvanları
 suaygırı
 suküre
 sulama
 suya kavuşturma
 suyosunu
 sügertaşı
 sülün
 sümbül
 sünni
 sünnilik(ği)
 sürgün

 sürgünlük(ğü)
 süt

ջրային բույսեր
 ջրային կենդանիներ
 գետաձի
 ջրոլորտ
 ոռոգում
 ջրաբքիացում
 ջրիմուռ
 չեչաքար (պեմզա)
 փասիան
 հակինթ
 սուննի
 սուննիզմ
 1) ծիլ, ընձյուղ 2) աքսորված
 3) աքսոր
 աքսոր, տարագրություն
 կաթ

ՏՏ

şah

 şahin
 şahtur
 şalgam, tarla şalgamı

 şamama

 şampanya
 şansölye
 şarapol
 şarap(bı)
 şarapçılık(ği)
 şehir
 şehircilik(ği)

1) շահ, միապետ 2) շահիւ.
 արքա
 բազե
 լաստ, լաստանավ
 շաղգամ
 գոնգեղ
 շամամ (անուշահոտ փոքր
 սեխ)
 շամպայն
 կանցլեր
 ճամփեգրի ջրատար առու
 գինի
 գինեգործություն
 քաղաք
 քաղաքաշինություն

şeker	շաքար
şeker sanayii	շաքարի արդյունաբերություն
şeker pancarı	շաքարի ճակնդեղ
şelale	ջրվեժ
şempanze	շիմպանզե
şeriat	շարիաթ
şiddetli ekonomi	ինտենսիվ տնտեսություն
şii	շիա
şiiilik(ği)	շիիզմ
şilep(bi)	բեռնանավ, ապրանքատար նավ
şirket ,anonim şirket ,hava yolu şirketi ,sigorta şirketi	ընկերություն, կազմակերպություն, ֆիրմա, բաժնետիրական ընկերություն ավիաընկերություն ապահովագրական ընկերություն
şist	թերթաքար

Tt

tabii bölge	բնական զոնա
tabii çevre	բնական միջավայր
tabii kauçuk	բնական կաուչուկ
tabii kompleks	բնական համալիր
tahıl	հացամթերք
takımada	արշիպելագ, կղզիախումբ
takımyıldız	համաստեղություն
tam rutubet	բացարձակ խոնավություն
tamamen yaş, ւե՛ u tam rutubet	
tank(kı)	տանկ
tanker	հեղուկանավ, նավթատար նավ

tanrı devleti	աստվածապետություն
tarafsız bölge	չեզոք գոտի
tarafsızlık(ğı)	չեզոքություն
tarımsal ilişkiler	ագրարային հարաբերու- թյուններ
tarımsal politika	ագրարային քաղաքակա- նություն
tarikat	աղանդ, ուխտ, միաբանու- թյուն (դերվիշների)
tarikatchılık(ğı)	աղանդավորություն
tarla	դաշտ
tarla tarımı	դաշտավարություն
taş tuzu(nu)	քարաղ
taş	քար
taşıl	քարացածություն, քարացած մնացորդներ
taşküre	քարոլորտ
taşlı çöl(<i>taş çölü</i>)	քարային անապատ
taşma	հորդացում
taşyuvarı(nı), տե' u taşküre	
tatlı göl	քաղցրահամ լիճ
tatlı patates	բատատ (քաղցր կարտոֆիլ)
tatlı sular	քաղցրահամ ջուր
tayfun	թայֆուն
tazyik(ğı), hava tazyiği	ճնշում (տարբեր նշ.) մթնոլորտային ճնշում
tebeşir	կավիճ
tebeşir devri	կավճային դարաշրջան
tek el ,devlet tekeli ,dış ticaret	1) մենաշնորհ
tekeli	2) մենաշնորհային
	3) մենաշնորհատիրական
	պետական մենաշնորհ
	արտաքին առևտրի

tekke	մենաշնորհ 1) թեքքե (դերվիշների մենաստան) 2) անգործ մարդկանց ժամադրավայր կամ պատսպարան
teknik(ği)	տեխնիկա
teknoloji	տեխնոլոգիա
teleferik(ği)	ճոպանուղի
telefon	հեռախոս
telek bulutu	փետրավոր ամպ
teleskop	աստղադիտակ
televizyon ,kablolu televizyon	1) հեռուստացույց 2) հեռուստատեսություն կաբելային հեռուստատեսություն
tepe	1) գագաթ, կտուր 2) բլուր, թումբ
tereyağ	կարագ
termik dengesi	ջերմային հաշվեկշիռ
terminal(li)	տերմինալ
termitler	տերմիտ
terör	ահաբեկչություն
tezgah sanayii	հաստոցաշինություն
tezgah	հաստոց
Tibet sığırı	յակ (եղնուղտ)
ticaret dengesi	առևտրական հաշվեկշիռ
ticaret filosu	առևտրական նավատորմ
ticaret	առևտուր
ticari mübadeleler	ապրանքափոխանակություն
tilki	աղվես
tipi	բուք
titan	տիտան

tohum	1) սերմ, հատիկ 2) <i>կենսք.</i> թորմ
tonaj	տոննաժ
tondura, տե՛ւ tundura	
topluluk(ğu)	ընկերություն, կազմակեր- պություն, միություն, հա- մայնք, խումբ, խմբակ
toplumsal düzen	հասարակարգ
topografya	տեղագրություն (տոպոգրա- ֆիա)
toprak fonu	հողային ֆոնդ
toprak kadastrosu	հողային կադաստր
toprak suyu	գրունտային ջուր (գետնա- ջուր)
toprak tabakası	հողաշերտ
toprakaltı kanalları	քյահրեզ (ստորգետնյա ջրանցք)
toz fırtınası	փոշեմրրիկ
toz	փոշի
traktör	տրակտոր
tramvay	տրամվայ
transformatör	տրանսֆորմատոր
transit yolu	տարանցիկ ճանապարհ
trikotaj	տրիկոտաժ
tröst	տրեստ
tsunami	ցունամի
tuğla	1) աղյուս
tuğla harman	աղյուսի գործարան կամ ար- հեստանոց 2) աղյուսաշեն
tundura	տունդրա
turist	զբոսաշրջիկ
turizm	զբոսաշրջություն
turna	կռունկ

turna katarı
 turnabalığı(nı)
 turp(pu)
 turunç(cu)
 tuz
 tuzlak(ğı)
 tūf
 tūnel
 tūtūn
 tūy otu

կռունկների երամ
 գայլաձուկ
 բողկ, ամսաբողկ
 թուրինջ
 աղ
 աղուտ
 տուֆ
 թունել
 ծխախոտաբույս
 փետրախոտ

Սս

uçak(ğı)
 uçak yapımı
 uçakçı
 uçuş
 ufki
 ufki hat(կաւ ւ շ ի շ ի)
 ufuk tarafları
 ufuk(fku)
 Ukraynalı
 ulaşım
 ulaştırma
 Ulaştırma Bakanlığı

ինքնաթիռ
 ինքնաթիռաշինություն
 օդաչու
 1) թռիչք 2) չու
 հորիզոնական
 հորիզոնական գիծ
 հորիզոնի կողմեր
 հորիզոն, երկնականար
 ուկրաինացի
 տրանսպորտ
 տրանսպորտ
 տրանսպորտի նախարարու-
 թյուն

ulus
 ulusal azınlık(ğı)
 ulusal din
 ulusal kazanç(cı)
 ulusallaştırma
 uluslararası boğazlar

ազգ
 ազգային փոքրամասնություն
 ազգային կրոն
 ազգային եկամուտ
 ազգայնացում
 միջազգային նեղուցներ

uluslararası ekonomik ilişkiler

միջազգային տնտեսական

uluslararası ilişkiler

uluslararası kanallar

uluslararası sözleşme

uluslararası ticaret

un ,buğday unu

unutmabeni

uranyum

uyaz

uydu, Ay Yerkürenin

uydusudur

uygarlık(ğı)

հարաբերություններ
միջազգային հարաբերու-
թյուններ

միջազգային ջրանցքներ

միջազգային պայմանագիր

միջազգային առևտուր

ալյուր , ցորենի ալյուր

անմոռուկ

ուրան

տիեզերք

արբանյակ (տարբեր նշ.) Լու-

սինը Երկրի արբանյակն է:

քաղաքակրթություն

Üü

üçgöl

ülke

ülke çekirdeği

ülke dışına sığınma

ülmatom

ümme, Muhammet ümmeti

երեքնուկ (մարգագետնային)

1) երկիր 2) տերություն, պե-
տություն

երկրի միջուկ

էմիգրացիա

վերջնագիր, ուլտիմատում

համայնք (կրոնական), միա-
հավատներ, մուսուլման-
ներ

համալսարան

արտադրության միջոցներ

արտադրական միավորում

արտադրողական ուժեր

արտադրանքի ինքնարժեք

արտադրության եղանակ

արտադրություն

üniversite

üretim araçları

üretim birleştirmesi

üretim güçleri

üretim maliyeti

üretim yöntemi

üretim

ürün, tarım ürünü

1) արդյունք, 2) բերք 3) գործ,

üzüm
üzüm çabuğu
üzümcülük(ğü)

արտադրանք, աշխատանք
(գրական և այլն), գյուղա-
տնտեսական արտադրանք
խաղող
որթատունկ
խաղողագործություն

vadi
vaftiz
vagon
vagon yapımı
vaha
vanilya
vapur
vatan bilimi
vergi ,devlet vergisi, gelir
vergisi ,gömrük vergisi

vesayet
veto
vilayet

vişne
vişne ağacı
Viyetnamlı

vizon
volfram

Vv

հովիտ, լեռնագոգ, վաղի
մկրտություն
վագոն
վագոնաշինություն
օազիս
վանիլ
շոգենավ
հայրենագիտություն
1) հարկ 2) ձիրք (բնածին),
կարողություն, պետական
հարկ, եկամատահարկ,
մաքս, տուրք
խնամակալություն
վետո, արգելք, մերժում
1) վիլայեթ, իլ, քաղաք 2) կու-
սակալություն
բալ
բալենի
վիետնամցի, Վիետնամի
բնակիչ
ջրաքիս
վոլֆրամ

Yy

yaban domuzu	վարազ
yabani eşek(ği)	վայրի էշ
yağmur	անձրև
yağmur suyu	անձրևաջուր
Yahudi	հրեա
yakıt sanayii	վառելիքային արդյունաբե- րություն,
yakıt, akar yakıt	վառելանյութ, վառելիք, հեղուկ վառելանյութ
yamaç(ı)	լանջ, կող (լեռան), թեքու- թյուն
yanardağ madesi	հրաբխային ապար
yanardağ	հրաբուխ
yanardağ adası	հրաբխային կղզի
yanardağ patlaması	հրաբխային ժայթքում
yarasa	չղջիկ
yargıç(ı)	դատավոր
yarı çöl	կիսաանապատ
yasama gücü	օրենսդրական իշխանություն
yatay	հորիզոնական
yatırım	ներդրում
yayınbalığı(nı)	լոքո
yayış	մթնոլորտային տեղումներ
yayla	սարահարթ
yaylalık(ğı)	բարձրավանդակ
yaz	ամառ
yem	ֆուրաժ
yengeç(ci)	խեցգետին
yengeç dönencesi	խեցգետնի արևադարձ
yeniden üretim	վերարտադրություն
yeraltı kanalları	քյահրեզ (ստորգետնյա ջրանցք)

yerel saat	տեղական ժամանակ
yerkabuğu	երկրակեղև
yerküre	երկրագունդ
yerleşim bölgesi	անկլավ
yerleşim	բնակեցում, բնակեցնելը, բնակեցվելը, բնակություն հաստատելը
yerleşim merkezi	բնակավայր, մարդաբնակ վայր
yerli	1) տեղական, տեղային, տե- ղացի, բնիկ 2) հիմնական բնակիչ, բնիկ, անդրեաժին
yılan	1) օձ 2) օձի, օձային
yılan derisi	օձի կաշի
yılan yavrusu	օձի ձագ
yıldırım	կայծակ, շանթ
yıldız	աստղ
yıpranma, doğal yıpranma	1) մաշված, մաշվածություն 2) էրոզիա, ողողամաշում, բնական մաշվածություն
yol	ճանապարհ
yolculuk(ğu)	ճանապարհորդություն
yonca երեքնուկ	
yük (eşya) taşıma hacmi	բեռնաշրջանառություն
yukarıya tırmanan kuşaklık(ğı)	վերընթաց գոտիականու- թյուն
yüksek dağlı	ալպյան
yüksek yayla	սարավանդ
yulaf	վարսակ
yün	բուրդ
Yunan	հույն
Yunanlı	Հունաստանի բնակիչ, հույն
yunusbalığı(nı)	դելֆին

yurt dışı
yurt(du)

yurt içi uçak hatları

yurttaşlık(ğı)
yüzey
yüzey suları
yüzyıl

zanaat teli
zanaatçı
zebra
zehirli
zerdüşt
zeytin
zeytin ağacı
zift
zirve
zümrüt(dü)
zürafa

արտասահման
1) երկիր, վայր 2) հայրենիք,
տուն, բնակարան, կացա-
րան, հանրակացարան
ներքին ավիագծեր (օդային
հաղորդակցության ու-
ղիներ)
քաղաքացիություն
մակերևույթ
մակերևութային ջրեր
դար

Zz

արհեստական մանրաթել
արհեստավոր
զեբր
թունավոր
զրադաշտական
ձիթապտուղ
ձիթենի
խեժ
գագաթ, կատար
զմբուխտ
ընձուղտ

Միջազգային նշանավոր կազմակերպություններ, որոնց անդամակցում են թուրքալեզու երկրները

İslam Konferansı Örgütü

İslam Konferansı Örgütü 1969 yılında kuruldu. İKÖ ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi alanlarda islami dayanışmayı güçlendirmeyi hedeflemektedir. İKÖ 56 ülkeden ibaret. Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Türkiye ve Özbekistan da İKÖ'nün üyeleri.

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü 1992 yılında kuruldu. Bu örgütün amacı ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi yoluyla bölgesel istikrarı arttırmaktır. Bu örgüt'te 12 ülke var. Azerbaycan, Türkiye ve Ermenistan o ülkelerindendirler.

Avrupa Konseyi

Avrupa Konseyi 1949 yılında kuruldu. AK'nın amacı Avrupa birliğinin elde etmesini teşvik etmek ve orada yaşam kalitesini iyileştirmektir. Avrupa Konseyi'nde 46 ülke var. Azerbaycan, Türkiye, Rusya ve Ermenistan o ülkelerindendirler.

Իսլամական վեհաժողով կազմակերպություն

Կազմավորվել է 1969 թ.: Կազմակերպության նպատակն է ամրապնդել իսլամական համերաշխությունը տնտեսական, սոցիալական, մշակութային և քաղաքական ոլորտներում: Կազմակերպությանը անդամակցում է 56 երկիր:

Կազմակերպության անդամներ են նաև Ադրբեջանը, Ղազախստանը, Ղրղզստանը, Թուրքմենիան, Թուրքիան, Ուզբեկստանը:

Մև ծովյան տնտեսական համագործակցություն

Կազմավորվել է 1992 թ.: Այս կազմակերպության նպատակը տնտեսական համագործակցության զարգացման միջոցով տարածաշրջանի կայունության բարձրացումն է: Կազմակերպությանն անդամակցում է 12 երկիր, այդ թվում՝ Ադրբեջանը, Թուրքիան, ինչպես նաև Հայաստանը:

Եվրոխորհուրդ

Կազմավորվել է 1949 թ.: Նպատակն է նպաստել հասնելու Եվրոպայի միասնությանը և դրանում կյանքի որակի բարելավմանը: Եվրոխորհրդին անդամակցում է 46 երկիր, այդ թվում՝ Ադրբեջանը, Թուրքիան, Ռուսաստանը, ինչպես նաև Հայաստանը:

AGİT 1995 yılındakuruldu. Bu örgüthukukun üstünlüğünü sağlamak, insanhaklarına, temel özgürlükleredemokrasiyeişbirli ğiyapmayı amaçlamaktadır. AGİT çatışmaları önler, krizleriveadisilahları kontroleder, güvenigüçlendirir. AGİT 55 ülkedenibaret. Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Türkiye, Özbekistan, RusyaveErmenistano ülkelerindendirler.

NATO 1949 yılında kuruldu.
Bu askeri ve siyasi bir ittifaktır.
NATO'nun amacı üye ülkeler
arasında karşılıklı koruma ve
işbirliğini savunmaktır.
NATO'da 29 ülke var. Şu
ülkelerden biri de Türkiye.

Şanghay İşbirliği Örgütü 2001 yılında kuruldu. Bu uluslararası bölgesel işbirlik bir örgüttür. Şanghay İşbirliği örgütün amacı terörizm, aşırılık ve ayrılıkçılığa mücadele

Կազմավորվել է 1995 թ.: Նպատակն է համագործակցել մարդու իրավունքների, հիմնական ազատությունների, ժողովրդավարության, օրենքի իշխանության ապահովման գործում: Այն գործում է որպես միջոց կոնֆլիկտները կանխարգելելու և ճգնաժամերը վերահսկելու համար, հանդես է գալիս որպես կառույց՝ սովորական զինատեսակների վերահսկման և վստահության ամրապնդման համար: Անդամակցում է 55 երկիր, այդ թվում՝ Ադրբեջանը, Ղազախստանը, Ղրղզստանը, Թուրքմենստանը, Թուրքիան, Ուզբեկստանը, Ռուսաստանը, ինչպես նաև Հայաստանը:

Կազմավորվել է 1949 թ.: Ռազմաքաղաքական դաշինք է: Նպատակն է ապահովել անդամ երկրների փոխադարձ պաշտպանությունը և համագործակցությունը: Անդամակցում է 29 երկիր, այդ թվում՝ Թուրքիան:

Կազմավորվել է 2001 թ.: Միջազգային տարածաշրջանային համագործակցության կազմակերպություն է, որի նպատակն է պայքարել ահաբեկչության, էքստրեմիզմի, անջա-

etmektedir. Şanghay İşbirliği Örgütü güvenlik, siyasi, ekonomik, bilimsel, eğitimsel ve kültürel alanlarda işbirliği yapar. Örgütte 6 ülke var (Kazakistan, Kırgızistan, Çin, Rusya, Tacikistan, Özbekistan).

BağımsızDevletlerTopluluğu(BDT)

BDT 1991 yılındakuruldu. O devletler arası bir birliktir. BDT'nin amacı eski SSCB ülkelerinin hak ve özgürlüklerini sağlamaktır. Ortak ekonomik alanın , nüfus sağlığının ve çevre korumasının oluşturulmasında, sosyal ve göçmenlik sorunlarında işbirliği yapar. Örgütlü suça mücadele eder, savunma politikası ve devlet sınır koruması alanlarında işbirliği yapar. BDT'da 12 ülke var. Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Özbekistan, Rusya ve Ermenistan da BDT'nin üyeleri.

տողականության դեմ, փոխադարձ վստահության բարձրացման միջոցով աջակցել տարածաշրջանային անվտանգությանը, զինաթափման և համագործակցության անվտանգության հարցերում, համագործակցել քաղաքական աճի, տնտեսական, գիտատեխնիկական, կրթական և մշակութային ոլորտներում: Անդամակցում է 6 երկիր՝ *Ղազախստանը, Դրոգստանը, Զինաստանը, Ռուսաստանը, Տաջիկստանը, Ուզբեկստանը*:

Անկախ պետությունների համագործակցություն (ԱՊՀ)

Միջպետական միավորում է, կազմավորվել է 1991 թ.: Նպատակն է՝ ապահովել անդամ երկրների (նախկին ԽՍՀՄ) մարդկանց իրավունքներն ու ազատությունները: Համագործակցության մեջ է մտնում տնտեսական ընդհանուր տարածքի ձևավորման, բնակչության առողջության և շրջակա միջավայրի պահպանության գործում, սոցիալական և իմիգրացիոն հարցերում: Պայքարում է կազմակերպված հանցավորության դեմ, համագործակցում պաշտպանական քաղաքականության և պետական սահմանների պաշտպանության ոլորտում: Անդամակցում է 12 երկիր, այդ թվում՝ Ադրբեջանը, Ղազախստանը, Դրոգստանը, Թուրքմենստանը, Ուզբեկստանը, Ռուսաստանը, ինչպես նաև Հայաստանը:

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. **Աբիկեան Մ.**, Գործնական բառարան՝ տաճկերեն հայերեն, Կ. Պոլիս, 1893
2. **Ավագյան Ա. Ռ.**, Արտասահմանյան երկրների սոցիալ-տնտեսական աշխարհագրություն, մաս 2-րդ, Ասիա, Երևան, ԵՊՀ հրատարակչություն, 2009
3. **Գասպարյան Ս., Կիրակոսյան Մ.**, Հայերեն - ռուսերեն / ռուսերեն - հայերեն բառարան, Երևան, 2011
4. **Գրգեարյան Հ.Ղ., Հարությունյան Ն.Ս.**, Տնտեսական աշխարհագրության տեղեկատու բառարան, Երևան, «Լույս», 1982
5. **Գրիգորյան Ա., Մկրտչյան Ռ. և ուրիշ.**, Ագրոօդերևութաբանական տերմինների ռուս-հայերեն-անգլերեն բառարան, Երևան, «Զանգակ» հրատ., 2014
6. **Դերմենջյան Մ. Փ.**, Հայերեն-թուրքերեն բառարան, Երևան, 2013
7. Ժամանակակից հայոց լեզվի բացատրական բառարան, հ. 4, Երևան, 1980
8. Հայ - ռուսերեն բառարան, Երևան, 1989
9. **Ղազարյան Ռ. Ս.**, Թուրքերեն - հայերեն բառարան, Երևան, 2003
10. **Ղաթիբյան Ա.Ս.**, Ռուս - հայերեն բառարան, Երևան, 1968
11. **Մալխասեանց Ստ.**, Հայերեն բացատրական բառարան, հ. 1-4, Երևան, 1944-1945
12. **Մուրադյան Յու.**, Մուրադյան Յու., Տարածաշրջանների և պետությունների սոցիալ-տնտեսական աշխարհագրություն, գիրք երկրորդ. Ասիա, Երևան, «Տիգրան Մեծ» հրատ., 2010

13. **Սարգսյան Հ., Սարգսյան Ռ.,** Երկրաբանական տերմինների եռալեզու հանրագիտական բառարան, Երևան, ԵՊՀ հրատարակչություն, 2007
14. **Սուրիապյան Ա. Մ.,** Հայոց լեզվի հոմանիշների բացատրական բառարան, Երևան, 2009
15. **Քերովբեան Գ. (Իշբոլ),** Հայերեն բառագիրք աշխարհաբար լեզուի, Ստանպուլ, հոկտեմբեր 2002
16. **Богочанская Н. Н., Торгашова А. С.,** Большой русско - турецкий словарь, Москва, 2009
17. **Гилейчик Д. А.,** Русско-турецкий словарь, Москва, 1941
18. **Магазаник Д. А.,** Турецко-русский словарь, Москва, 1945
19. **Максаковский В.П.** Географическая картина мира. Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, Москва, 2004
20. Страны и народы. Зарубежная Азия. Общий обзор. Юго-Западная Азия. Москва, «Мысль», 1982
21. Турецко-русский словарь, Москва, 1977
22. Четырехязычный энциклопедический словарь терминов по физической географии, сост. И. С. Щукин, Москва, «Советская энциклопедия», 1980
23. **Щека Ю. В.,** Турецко-русский и русско-турецкий словарь для всех, Москва, 2006
24. Türkçe sözlük, 1955
25. Türkçe sözlük, TDK (Haz. M. A. Ayakay), Ankara, 1973

Բովանդակություն

Առաջաբան	3
Աշխարհագրական-երկրագրական եզրույթների և հասկացությունների հայերեն-թուրքերեն բառարան	5
Աա	7
Բբ	16
Գգ	20
Դդ	22
Եե	24
Զզ	26
Էէ	26
Ըը	27
Թթ	28
Ժժ	29
Իի	29
Լլ	30
Խխ	31
Ծծ	32
Կկ	33
Հհ	37
Ձձ	41
Ղղ	42
Ճճ	42
Մմ	42
Յյ	46
Նն	47
Շշ	48
Ոո	49
Չչ	50
Պպ	50
Ջջ	53
Ռռ	54

Սս.....	55
Վվ.....	57
Տտ.....	59
Դր.....	61
Ցց.....	61
Ոու.....	62
Փփ.....	62
Քք.....	63
Օօ.....	65
Ֆֆ.....	66
Միջազգային նշանավոր կազմակերպություններ, որոնց անդամակցում են թյուրքալեզու երկրները	67
Աշխարհագրական-երկրագրական եզրույթների և հասկացությունների թուրքերեն-հայերեն բառարան	71
Aa.....	73
Bb.....	76
Cc.....	81
Çç.....	82
Dd.....	85
Ee.....	89
Ff.....	91
Gg.....	92
Hh.....	95
Ii.....	97
İi.....	98
Jj.....	100
Kk.....	100
Ll.....	105
Mm.....	106
Nn.....	109
Oo.....	110
Öö.....	111
Pp.....	111

Rr	113
Ss.....	114
Šš.....	118
Tt	119
Uu	123
Üü	124
Vv	125
Yy	125
Zz.....	128
Միջազգային նշանավոր կազմակերպություններ, որոնց անդամակցում են թյուրքալեզու երկրները	129
Օգտագործված գրականության ցանկ.....	132

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԳՈՒՐԳԵՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՐԱՆՈՍՅԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ-ԵՐԿՐԱԳՐԱԿԱՆ
ԵԶՐՈՒՅԹՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՄԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՀԱՅԵՐԵՆ-ԹՈՒՐԹԵՐԵՆ
ԹՈՒՐԹԵՐԵՆ-ՀԱՅԵՐԵՆ

Բ Ա Ռ Ա Ր Ա Ն

Համակարգչային ձևավորումը՝ Կ. Չալաբյանի
Կազմի ձևավորումը՝ Ա. Պատվականյանի
Հրատ. խմբագրումը՝ Լ. Հովհաննիսյանի

Տպագրված է «ՎԱՌՄ» ՍՊԸ-ում:
Ք. Երևան, Տիգրան Մեծի 48, բն. 43

Ստորագրված է տպագրության՝ 18.03.2021:
Չափսը՝ 60x84 ¹/₁₆: Տպ. մամուլը՝ 8.625:
Տպաքանակը՝ 100:

ԵՊՀ հրատարակչություն
ք. Երևան, 0025, Ալեք Մանուկյան 1
www.publishing.am